achtkarspelen
GEMEENTE

Kadernota 2023 - 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Leeswijzer 3
Inleiding 4
IN VOGELVLUCHT 6
BESTUURSAKKOORD 7
KADERNOTA 2023-2026 18
1 Ontwikkelingen Kadernota 2023-2026 19
1.1 Startsituatie 19
1.2 Gemeentefonds 19
1.3 Bestaand beleid 21
1.4 Nieuw of gewijzigd beleid 22
2 Reserves en weerstandsvermogen 23
3 Ontwikkelingen in beleid 24
4 Voorstel aan de raad 57
BIJLAGE I Financiële ontwikkeling 58

Leeswijzer

Vooraf

De Kadernota is eigenlijk het belangrijkste instrument in de planning- en controlcyclus. Daarmee kan de raad sturen op de inhoud van de begroting 2023 en volgende jaren.

BELEIDSVOORSTELLEN

In de Kadernota staan allerlei voorstellen voor nieuw of gewijzigd beleid. De raad geeft richting en bepaalt welke projecten voorrang moeten krijgen. En daarmee legt de raad de basis voor de verdere uitwerking van de begroting 2023.

FINANCIEEL

In de Kadernota proberen we ook inzicht te geven in de financiële ruimte voor 2023 en verdere jaren. Samen met de beleidsvoorstellen ontstaat een volledig beeld waarmee de raad op hoofdlijnen kan sturen. Maar alles natuurlijk met de kennis van het moment.

VERTALING IN DE BEGROTING

In de begroting 2023 worden alle voorstellen verwerkt die door de raad positief zijn beoordeeld. En natuurlijk worden ook ontstane ontwikkelingen ná de behandeling van de Kadernota meegenomen.

OPBOUW VAN DE KADERNOTA

De Kadernota is verdeeld in drie stukken:

- VOORAF
- KADERNOTA 2023-2026
- BIJLAGE

In VOORAF beginnen we met de Inleiding. Daarna starten we met de Kadernota In Vogelvlucht. Hierin worden de belangrijkste ontwikkelingen getoond.

In KADERNOTA 2023-2026 beschrijven we in hoofdlijnen de startsituatie, de ontwikkelingen in het gemeentefonds en bestaand en nieuw beleid met aansluitend een samenvatting daarvan in cijfers.
Omdat de Kadernota invloed heeft op het financieel perspectief schetsen we ook de invloed daarvan op onze reserves en het weerstandsvermogen. Direct daarna gaan we dieper in op alle ontwikkelingen in het beleid. En we besluiten met het voorstel aan de Raad.

In de BIJLAGE vindt u tenslotte een samenvatting in cijfers.

We wensen u veel leesplezier!

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2023-2026. Deze kadernota is tot stand gekomen in nauwe samenspraak tussen het recent geïnstalleerde college en de voorbereidingen die zijn gedaan door het oude college.

Voordat u deze nota leest, is het belangrijk om een paar dingen op te merken.

Financieel perspectief
De financiële vooruitzichten voor de gemeente zijn nog steeds erg onzeker. Een waarschuwing is daarom op zijn plaats. Met als uitgangspunt gezonde, houdbare en toekomstbestendige gemeentefinanciën heeft de raad er twee jaar geleden bij de begrotingsbehandeling 2021-2024 voor gekozen om een pakket ombuigingen door te voeren. Ondanks dat hiertoe noodzaak werd gezien, voelde dit tegelijk erg onrechtvaardig. Keer op keer is in verschillende onderzoeken en arbitragezaken bevestigd dat gemeenten onvoldoende door het rijk worden gecompenseerd voor de decentralisaties in het Sociaal Domein. Echter, structurele oplossingen voor de werkelijke oorzaak bleven en blijven tot groot ongenoegen uit.
Nu, terwijl het ombuigingsprogramma nog volop loopt, is ook de vrees voor de donkere wolken uit de herijking van het gemeentefonds realiteit geworden. Ondanks gezamenlijke inspanningen door benadeelde gemeenten, gemeenten die zich solidair opstellen en lobby's in Den Haag is het nieuw beoogde model geforceerd en met al zijn tekortkomingen doorgevoerd. Dat raakt ook onze gemeente volop.

Voorafgaand aan deze Kadernota is er heel wat rekenwerk geweest om duidelijkheid te krijgen over de effecten van herijking zoals de regering die onlangs de meicirculaire bekend heeft gemaakt. De conclusie is dat nauwelijks is in te schatten hoe de ontwikkelingen zullen uitpakken vanaf 2026. Het structurele perspectief blijft dus onverminderd onzeker.

Als onderdeel van alle ontwikkelingen zien we voor de jaren tot en met 2025 een forse toename van het accres. We mogen ons daarmee echter niet rijk rekenen. We hebben deze middelen hard nodig om de prijsontwikkelingen en indexaties op te vangen. Deze zijn ver bovengemiddeld. Het bedrag dat de gemeente ontvangt, is sterk afhankelijk van wat de overheid zelf daadwerkelijk uitgeeft of niet. Dus als de overheid plannen niet realiseert en dus niet investeert, krijgen gemeenten ook minder inkomsten. Die onzekerheid hangt boven het perspectief dat nu voor ons ligt.

In vogelvlucht
We hebben er bij de inleidende beschouwingen van deze Kadernota voor gekozen om een aantal ontwikkelingen wel te noemen, maar deze niet op geld te zetten. Hierbij zijn onder meer de onderstaande overwegingen van belang:

"Politieke keuze"
Bij sommige onderwerpen moet nog een politieke en beleidsmatige keuze worden gemaakt. De te maken keuzes vormen de basis voor de financiële uitwerking. Hierbij geldt: eerst plan, dan geld.

“Plan voor voltooiing”
Hiermee bedoelen we dat een aanvraag voor extra fte moet passen in een plan. Met deze uitzondering dat er bij tijdelijke inzet ruimte mag zijn om dat plan goede handen en voeten te geven. Dan gaat de ‘kost voor de baat uit’ en trekken we er geld voor uit.

"Geen knaken, geen taken"

Hiermee bedoelen we dat de overheid ons als gemeente vaak taken oplegt, zonder middelen, of met middelen die wellicht niet toereikend zijn. We volgen hierin een strakke lijn: het gegeven budget is taakgericht voor de uitvoering inclusief personele bezetting. Als er geen geld beschikbaar komt, kiezen we er eerst voor om de taak niet op te nemen tenzij het onze inwoners direct raakt wanneer we iets (wettelijks) niet doen.

Vanuit de bovenstaande overwegingen en rekening houdend met ontwikkelingen en andere relevante uitgangspunten legt het college de raad deze kadernota aan u voor.

Buitenpost, 14 juni 2022
Burgemeester en wethouders van Achtkarspelen

IN VOGELVLUCHT

OM TE BEGINNEN

Vertrekpunt voor deze Kadernota
Het vertrekpunt voor deze Kadernota is de begroting 2022-2025. Naast de gevraagde middelen voor ontwikkelingen in het kader van nieuw beleid is in deze Kadernota ook de meicirculaire 2022 meegenomen. Deze meicirculaire 2022 is de meest ingewikkelde van de afgelopen 20 jaar mede doordat de herverdeling van het gemeentefonds is verwerkt. Daarnaast is het coalitieakkoord Rutte IV verwerkt in de startnota en de maartbrief. Dat gaf al flinke accressen te zien tot en met 2025. Helaas ook een 'ravijn' in 2026, mede door het in stand houden van de opschalingskorting.
In deze meicirculaire 2022 komt daar bovenop de effecten van de Voorjaarsnota. Daar zitten hogere rijksuitgaven in als gevolg van defensie, opvang vluchtelingen, inflatie, koppeling OAW. Dat geeft ook flink hogere accressen. Helaas is het ravijn in 2026 nog wat dieper door een extra uitname van het Rijk in dat jaar van € 1,377 miljard die onvoldoende is toegelicht. Voor onze gemeente leidt e.e.a. tot grote onzekerheid in de begrotingsontwikkeling (het structureel reëel evenwicht). De vraag die zich daarbij aandient is of dit tot aanvullende maatregelen of anderszins moet leiden en of de hoge accressen nog moeten worden gematigd voor ontwikkelingen, waar we nu nog onvoldoende zicht op hebben.
Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar paragraaf 1.2 Gemeentefonds.

Uitgangspunten Kadernota
Rekening houdend met het vertrekpunt van deze Kadernota is deze Kadernota beleidsarm, waarbij wel rekening is gehouden met de ontwikkelingen, die op ons afkomen. De uitgangspunten bij deze Kadernota zijn:

- Ontwikkeling begroting
Voor het meerjarenperspectief voor de begroting 2023-2026 koersen we vanuit deze Kadernota op een structureel sluitende meerjarenbegroting.

- Indexering en prijscompensatie
Eerder dit jaar zijn op de LIS de uitgangspunten voor de Kadernota 2023-2026 en de begroting 2023-2026 geagendeerd. Op basis van ons vaste ijkpunt uit de septembercirculaire (jaar t-1) voor de nieuwe begroting hanteren we voorlopig een verwachte loon en prijsstijging van 1,9%. Voor de berekening van het netto effect van de meicirculaire voor deze Kadernota houden we hier door middel van stelposten rekening mee.
De oorlog in Oekraïne heeft ook gevolgen voor onze gemeente. Naast de noodzakelijke opvang van vluchtelingen zijn er ook economische gevolgen. De prijsstijgingen van verschillende producten zullen zeker hun impact hebben op onze begroting en jaarrekening en die van de Werkmaatschappij 8KTD. Zie hiervoor ook paragraaf 1.3; Ontwikkelingen bestaand beleid.

- Algemene uitkering (AU) - nieuw beleid
Indien voor nieuw beleid financiële middelen opgenomen zijn in de algemene uitkering, gaan we uit van een budgettair neutraal effect op het saldo.

- Algemene uitkering (AU) - ontwikkelingen in bestaand beleid:
Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de algemene uitkering. Daarmee geldt ook voor de in de Kadernota vermelde onderwerpen met betrekking tot bestaand beleid, dat deze een budgettair neutraal effect op het saldo hebben.

- Incidentele posten (AR)
Voor incidentele lasten (looptijd van 1-3 jaar) met betrekking tot diverse onderwerpen in deze Kadernota hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve (AR) worden gebracht. In de algemene reserve wordt rekening gehouden met deze uitname. Hiermee creëren we een meer zuiver beeld van ons begrotingssaldo. Op grond van de voorschriften hebben we de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Op basis van dit criterium toetst de Provincie onze begroting. Overigens hanteren we de lijn van incidentele posten ten laste van de AR inmiddels al meerdere jaren. Zie hiervoor ook het overzicht van de algemene reserve op bladzijde 20.

- Bijdragen werkmaatschappij 8KTD
In deze Kadernota zijn diverse onderwerpen opgenomen, waarvan de uitvoering bij de werkmaatschappij ligt. Uitgangspunt voor de gezamenlijke onderwerpen is een 50%-50% bekostiging vanuit beide gemeenten. Mocht een onderwerp slechts op één van de gemeenten betrekking hebben en de uitvoering ligt bij de werkmaatschappij dan is er sprake van een "tenzij". De kosten worden dan door de vragende gemeente in de bijdrage aan de werkmaatschappij verrekend.

- Nieuwe en gewijzigde wetgeving
Voor verschillende onderwerpen komt nieuwe of gewijzigde wetgeving op ons af. Onderwerpen waar de financiële impact is in te schatten maken integraal deel uit van de kadernota. Onderwerpen waar op dit moment nog niet duidelijk is, of en in hoeverre de gemeente hiervoor wordt gecompenseerd in de Algemene Uitkering, maken niet integraal deel uit van de kadernota. Dit betreft op dit moment:
- Inspecties voorzieningen gastouderopvang GGD,
- Opstellen Warmte Uitvoerings Programma's, verdere verkenning Transitievisie Warmte en samenhangende capaciteitsvraagstukken en structurele inbedding energiecoaching

Deze onderwerpen worden hierna waar nodig wel toegelicht evenals een aantal andere ontwikkelingen.

PROGRAMMA'S - inhoudelijk

BESTUURSAKKOORD

Het bestuursakkoord kent een aantal onderdelen die meegenomen zijn in de kadernota:

Beurtschip
Het nieuwe college blijft inzetten op werk-leerprojecten als bijvoorbeeld ‘Beurtschip’ en ‘Spitkeet’. Die bewijzen succesvol te zijn in de uitstroom van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar regulier werk.

Bijzondere opsporingsambtenaren, BOA's
Er komt één (op jeugd gerichte) BOA extra (1 fte). Hij of zij heeft vooral een belangrijke preventieve taak en onderhoudt daarom goede contacten met de jeugd van Achtkarspelen. Verder houdt deze BOA zich in het veiligheidsdomein bezig met parkeren en de overlast van drank- en drugsgebruik.

Dorpencoördinator
Om de binding tussen inwoners en de gemeente te bevorderen krijgt elk dorp een vast aanspreekpunt in de gemeentelijke organisatie (dorpencoördinator, 1 fte). Een belangrijk onderdeel van de beoogde rolinvulling betreft het structureel afleggen van raadsbrede werkbezoeken in de gemeente over thema’s die op de politieke agenda staan.

Beleidsontwikkeling en implementatie Overheids- en Burgersparticipatie
We willen een betere aanpak van burgersparticipatie bij de totstandkoming van beleid en uitvoering. Daarnaast willen we ook onze rol vanuit overheidsparticipatie professioneel en betrouwbaar vormgeven. Het uiteindelijke doel is om aan de voorkant te investeren in een goed beleidsproces met het betrekken van de juiste doelgroepen. Dit in nauwe samenwerking met de dorpencoördinator. We bekijken of en zo ja op welke wijze en met welke inzet het nodig is om deze verbetering vorm te geven.

WONEN EN WERKEN

Uitvoeringsplannen ANNO III
De gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytsjerksteradiel en de Provinsje Fryslân en Wetterskip Fryslân zijn de derde periode van samenwerking in gegaan. Hiervoor hebben zij een agenda opgesteld met een looptijd tot en met 2025. Samen willen ze de regio naar een hoger plan tillen, en in 2040 de topregio van Noord-Nederland zijn als het gaat om wonen, werken en recreëren. Samen met de regionale samenwerkingspartners zetten ze de schouders er onder, langs het spoor van sûn, grien en ûndernimmend.

Begin 2022 is gestart met de uitwerking: welke resultaten willen we wanneer boeken, met welke maatschappelijke partners pakken we de opgaven op, welke middelen zijn daarvoor nodig en waar vinden we die? Dit verschilt per opgave. Sommige opgaven lopen nog door vanuit ANNO II en hebben fors de wind in de rug. Er zijn ook volledig nieuwe opgaven, die vanaf de basis moeten worden opgebouwd.

Op dit moment worden de opgaven nader uitgewerkt in uitvoeringsplannen. Past de uitwerking van de opgave in bestaande inhoudelijke en financiële kaders, dan beslissen de colleges, GS en DB van het Wetterskip er over.
Past het niet en is er iets extra nodig, dan is dat een bevoegdheid van de raden en leggen de dagelijks besturen voorstellen voor de betreffende begrotingsprogramma's ter besluitvorming voor.

Zodra er meer zicht is op de planning van de besluitvorming over de uitvoering van de verschillende opgaven wordt dit inzichtelijk gemaakt. De raden, Provinciale Staten en het AB van het Wetterskip worden op de hoogte gehouden met een voortgangsrapportages.

Ontwikkelingen rondom gasleveranties door Gazprom
De oorlog in de Oekraïne brengt met zich mee dat de rijksoverheid de inkoop van energie door overheden via Gazprom wil beëindigen per 10 oktober 2022. In het huidige contract liggen de prijzen vast voor 2022 en voor 2023 is voor 50% van de gasinkoop en 30% van de inkoop elektriciteit de prijs vastgeklikt. De markt wil op dit moment niet verder gaan dan deze percentages. Het is de bedoeling met ingang van 2024 over te gaan op lokaal ingekochte duurzame energie. Momenteel is de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân (OVEF) bezig in kaart te brengen wat de gevolgen van het opzeggen van het lopende contract zijn; het loopt nog tot eind 2023. Er worden gesprekken met marktpartijen gevoerd om te komen tot een nieuw contract tot 1 januari 2024 en daar ligt nog een aanzienlijke uitdaging.

Het is van belang om te beseffen dat het verdere verloop van dit proces grote onzekerheden kent voor de beschikbare budgetten, waarbij het nadelige effect het grootst zal zijn als er een nieuwe contractpartner per 1 oktober 2022 wordt gevonden.

De rijksoverheid heeft aangegeven de directe kosten van de contactopzegging voor haar rekening te willen nemen, maar laat de kosten van een nieuwe aanbesteding en de daaruit voortvloeiende hogere energiekosten voor rekening van de gemeente.

In OVEF-verband liggen drie scenario's voor ter besluitvorming:

1. Als we erin slagen om per 10 oktober een nieuw contract af te sluiten, dan zijn de budgetten met ingang van die datum ontoereikend en moet de huidige en de begroting 2023 hierop worden aangepast. Indicatief zijn hier enkele tonnen mee gemoeid.
2. Als we geen nieuw contract kunnen afsluiten, dan blijft Gazprom partner tot eind 2023 en zal op enig moment de (hogere) prijs bepaald worden voor het nog niet vastgeklikte deel van de gas en elektriciteit inkoop. Dit betekent dat het budget voor 2023 verhoogd moet worden, maar naar verwachting minder drastisch als in scenario 1, hoewel ook dat niet met zekerheid te zeggen valt.
3. We zeggen het contract op zonder alternatief, waardoor de bedrijfsvoering vastloopt.

Afspraken kade- en oeverbeheer in Fryslân
Langs de diverse Friese vaarwegen liggen vele kilometers aan oevers. In 2014 heeft de Provincie Fryslân ervoor gekozen om eerst de prioriteit te leggen bij de toedeling en het beheer van de vaarwegen, maar wel met de intentie om als vervolg hierop het oeverbeheer toe te wijzen. Om ook op het vlak van het beheer van de oevers tot goede afspraken te komen, gaf Provinciale Staten in 2018 opdracht om vier varianten uit te werken. De basis daarvoor was de door de provincie Fryslân vastgestelde startnotitie "Oeverbeheer vaarwegen" van 25 april 2018.
Op 29-09-2020 heeft het college besloten om in te stemmen met de voorkeursvariant van de stuurgroep "Oevers vaarwegen", de variant 5 (praktisch functionele benadering), met een kanttekening voor het instellen van een oeverfonds omdat de precieze inhoud en vorm op dat moment nog onduidelijk was.
Op 20-10-2020 is een memo met bijbehorende stukken van het college verstuurd aan de raad (via de LIS).
Tijdens het verder inhoudelijk uitwerken van de voorkeursvariant in 2021/2022 is gebleken dat er een aantal onderdelen zijn waar betrokken partijen op verschillende wijze naar kijken en invulling aan geven. Dit heeft ook gevolgen voor de verantwoordelijkheden van de oevers en toedeling hiervan. Om hier duidelijkheid in te verkrijgen is meer tijd nodig als vooraf ingeschat. Volgens huidige planning zal de uitwerking voor de zomer van 2022 afgerond worden waarna besluitvorming voor het verdere proces en oeverfonds na de zomer plaats kan vinden.
Uiteindelijk is het aan de provinciale staten om een definitief besluit te nemen over de toedeling van de oevers langs vaarwegen in de Provincie Fryslân, waarbij de gemeentebesturen en het Wetterskip Fryslân de provincie adviseert. Hierna zijn de technische en financiële consequenties voor onze gemeente duidelijk en kan de vertaling hiervan meegenomen worden in de begroting (volgens huidige planning begroting 2024).

MFC Twijzelerheide
Op dit moment is het onderzoek naar de haalbaarheid van een MFA in Twijzelerheide in uitvoering. Er worden verschillende varianten beoordeeld en er vindt een draagvlakonderzoek plaats. Medio 2022 zijn de resultaten bekend en wordt de raad om besluitvorming gevraagd. Deze besluitvorming kan financiële consequenties met zich meedragen voor de meerjarenbegroting vanaf 2024/2025.

Verplaatsen sportvelden Surhuisterveen
Het college zet in op een betere benutting en ontsluiting van het bedrijventerrein Lauwerskwartier in Surhuisterveen, gelijktijdige ontwikkeling van woningbouw en het bieden van voldoende perspectief om de sportbeoefening de benodigde ruimte te geven met beoogde verplaatsing van de sportvelden.

Voorbereiden actualisatie Bodemkwaliteitskaart
De huidige vigerende bodemkwaliteitskaart is op 16 oktober 2018 vastgesteld door het college en dient iedere vijf jaar te worden geactualiseerd. De vigerende bodemkwaliteitskaart en de bijbehorende Nota bodembeheer 2018 zijn in samenwerking

met 11 gemeenten (bodembeheersgebied) onder regie van de Fumo opgesteld. De voorbereiding voor een gezamenlijke nieuwe bodemkwaliteitskaart zal naar verwachting in de tweede helft van 2022 van start gaan.

Net als de vigerende bodemkwaliteitskaart wordt weer gestreefd naar een gezamenlijke invulling van de actualisatie. Dit betekent dat de kosten worden verdeeld over de gemeenten die momenteel deel uitmaken van hetzelfde bodembeheersgebied van de bodemkwaliteitskaart. De verwachting is dat de kosten kunnen worden gedekt uit het huidige budget 'bouwstoffenbesluit'. De kosten voor deze voorbereiding zijn echter nog niet bekend.

Omgevingswet
Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2023 in werking. Deze wet moderniseert, bundelt en vereenvoudigt de wet- en regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving. Met als basis een goede balans tussen het benutten en beschermen van onze leefomgeving. De Omgevingswet brengt een omvangrijke transitieopgave met zich mee. Deze transitie loopt ook na de inwerkingtreding nog door tot in ieder geval 2030. Het jaar 2023 staat in het teken van doorontwikkeling. Het opdoen van kennis en ervaring in de praktijk en het verder uitwerken en/of bijstellen van onze systemen, informatievoorzieningen, werkprocessen en beleidscyclus, om op deze wijze onze dienstverlening optimaal uit te blijven voeren. Daarbij geven we ook verder vorm aan ons participatiebeleid, één van de pijlers uit de Omgevingswet. Ook starten we met het vormgeven van het omgevingsplan aan de hand van een in 2022 ontwikkeld handboek en doorlopen pilot.

Wonen
Vorig jaar is extra budget beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 en 2023 om ons ambitieus woningbouwprogramma te realiseren. Vanuit het Rijk wordt er de komende jaren ook extra ingezet om het aantal nieuwe woningen te vergroten met het oog op de vraag vanuit de samenleving. Speciale aandacht hierbij is er voor het toegankelijk houden voor de woningmarkt voor met name starters op de woningmarkt.

Duurzaamheid, Transitievisie warmte c.a.
Invoering Energieloket n.a.v. vaststelling Transitievisie Warmte, de Duurzaamheidsagenda en ANNO III
Vanuit de Transitievisie Warmte neemt het energieloket een belangrijke plek in voor de dienstverlening naar burger en bedrijf. Deze kunnen met duurzaamheidsvragen bij dit loket terecht. Het loket deelt informatie via website en bijvoorbeeld nieuwsbrieven, organiseert energiemarkten, ondersteunt projectmatige aanpakken, biedt producten aan zoals quick scans en andere energiebesparende maatregelen.
In 2022 starten we met de evaluatie van het Energieloket en worden er vervolgacties bepaald over hoe we invulling willen geven aan de taken die voortvloeien uit de Duurzaamheidsagenda en de Transitievisie Warmte. Deze aanvullende formatie wordt alleen ingevuld als er vanuit het Rijk voldoende middelen beschikbaar komen voor de uitvoering van de Transitievisie Warmte.

Opstellen Warmte Uitvoerings Programma's, verdere verkenning Transitievisie Warmte
Voor de uitvoering van de Transitievisie warmte moeten Wijk Uitvoeringsplannen worden gemaakt. In samenspraak met de dorpen zullen concrete plannen worden gemaakt en uitgevoerd om de dorpen, in fasen, uiteindelijk aardgasvrij te maken. Hier zijn projectleiders voor nodig om samen met de dorpen en een integraal gemeentelijk projectteam aan de slag te gaan.
In 2022 volgt een nadere uitwerking hiervan voor de (formatieve) invulling. Daarbij zal worden gekeken of er mogelijk regionaal of provinciaal kan worden samengewerkt. De beoogde capaciteitsinvulling vindt alleen plaats als er vanuit het Rijk voldoende middelen beschikbaar komen voor de uitvoering van de Transitievisie Warmte.

Kwaliteitscriteria Energiebesparing en Duurzaamheid, toezichtsprogramma bedrijven
Binnen de Kwaliteitscriteria is een nieuwe (wettelijke) taak geformuleerd. Deze vraagt om een geringe uitbreiding van de formatie met een taakomvang van ca. 3,5 uur per week. De beoogde capaciteitsinvulling vindt alleen plaats als er vanuit het Rijk voldoende middelen beschikbaar komen voor de uitvoering van de Transitievisie Warmte.

Inbedding energiecoaching
Op dit moment wordt de energiecoaching in onze gemeente ingezet met incidentele middelen (subsidie provincie). Deze subsidie is eenmalig en loopt einde van dit jaar af. Omdat er op dit moment geen zicht is op structurele compensatie, betekent dit dat de energiecoaching per 2023 niet langer kan worden voortgezet.

Toezicht en Handhaving
De gemeente is wettelijk verplicht om toezicht te houden op gastouderopvang. De GGD voert dit toezicht voor ons uit. Momenteel wordt 10% van de gastouderopvang gecontroleerd. De gemeente is wettelijk verplicht om dit percentage per 2023 op te hogen naar 50%. Dit levert zowel een hogere kostenpost op voor wat betreft de dienstverlening van de GGD als een extra administratieve en juridische last binnen de eenheid Toezicht & Handhaving. Deze extra kosten worden geschat op € 21.000 jaarlijkse kosten inspecties door GGD, € 16.500 jaarlijkse kosten voor de eenheid Toezicht & Handhaving. De compensatie die wij hiervoor vanuit het rijk ontvangen is ruimschoots onvoldoende om deze extra kosten te dekken. Dit betekent dat wij deze wettelijke taak niet uit kunnen voeren en in gebreke blijven.

Verschuiving taken naar Fumo
Uit de Omgevingswet volgt dat we een belangrijk deel van onze taken op gebied van Milieu (vergunningen, toezicht en handhaving) over moeten dragen aan de Omgevingsdienst, de Fumo. Daarnaast onderzoeken we of het wenselijk is om op andere taakvelden ook taken naar de Fumo over te hevelen vanwege o.a. kwetsbaarheid en kwaliteit. In de loop van 2023 volgt hiertoe een voorstel. De financiële gevolgen zijn nog niet helder. Wat we wel weten is dat de uitvoering door de Fumo doorgaans duurder is dan wanneer we het zelf doen.

SAMENLEVING

Sociaal Domein
De uitdaging om onze inwoners passende ondersteuning te bieden én collectieve maatschappelijke voorzieningen te behouden is groot. De transformatie naar meer zelfredzame burgers en netwerken en minder beroep op professionele maatwerkvoorzieningen blijkt een complexe opgave voor gemeenten. De complexiteit om onze Wmo-kosten te beheersen komt mede door veranderende wetgeving, denk aan het Wmo-abonnementstarief, maar ook jurisprudentie die het "recht op Wmo-maatwerkvoorzieningen" versterkt. Ook de uitvoering van de Jeugdwet blijft stijgende kosten met zich meebrengen, terwijl de inkomsten in komende jaren zullen teruglopen. Gezien er in onze gemeente bovengemiddeld veel kwetsbare gezinnen/kinderen wonen, vraagt dit om maatregelen om de oplopende kosten te beheersen.

De discussie met het Rijk over het compenseren van gemeentelijke tekorten op het terrein van Jeugd en Wmo loopt door. Een positieve ontwikkeling is dat de gemeentelijke inspanning en de arbeidsmarkt ertoe hebben geleid dat het aantal inwoners dat werkt toeneemt en het aantal uitkeringen dalende is. Wij hopen deze trend door te zetten in de komende jaren.

Wij willen met de middelen die daarvoor beschikbaar zijn de sociale basis optimaal versterken om de transformatie een stap verder te brengen. Wij zullen ons sterker richten op de meest kwetsbare inwoners, hulpvragen van zelfredzame inwoners zullen eenvoudiger worden afgehandeld. Daarnaast willen wij samen met onze professionele

zorgaanbieders aan de slag om ook hun een stevigere rol te geven in de transformatie van het Sociaal Domein. Hiervoor vinden wijzigingen plaats in de inkoopstrategie Jeugd per 2023 en gaan wij lokaal aan de slag met de implementatie van de door de gemeenteraad vastgestelde inkoopstrategie Wmo/Participatiewet, resulterend in nieuwe inkoop per 2022/2023, effectief in 2024. In samenhang pakken wij deze opgaven op.

Lokale inclusieve agenda
Gemeenten hebben vanuit de ratificatie van het VN-verdrag handicap de verplichting om een Lokale Inclusieve Agenda (LIA) op te stellen. In de LIA wordt beschreven welke activiteiten/instrumenten de gemeente inzet om de gemeente toegankelijker te maken voor mensen met een beperking. Vanwege overige prioritering is hier tot nu toe geen voorrang aan gegeven. De gemeenteraad van Tytsjerksteradiel heeft het college inmiddels de opdracht gegeven om te komen tot een LIA. Een mooi moment om ook in Achtkarspelen met de LIA aan de gang te gaan. Tegelijkertijd kan de uitvoering van de motie Dementievriendelijke gemeente hierin meegenomen worden. Voor zowel het opstellen als het uitvoeren van de LIA heeft de gemeenteraad nog geen budget beschikbaar gesteld. Voor het opstellen van een LIA kan meegelift worden op de ontwikkelingen in Tytsjerksteradiel. Op dit moment is nog niet te zeggen of en zo ja hoeveel budget nodig is voor het uitvoeren van de LIA. Mocht budget nodig zijn, dan zal de raad gevraagd worden om hiervoor budget vrij te maken.

Exploitatie zwembad De Kûpe in de gemeentelijke organisatie
Het college wil graag de exploitatie van zwembad De Kûpe onderbrengen in de gemeentelijke organisatie. Belangrijkste argumenten hiervoor zijn: een overzichtelijker en helderder construct voor gemeente en personeel waardoor we meer grip hebben op de exploitatie en we minder risico’s lopen. Hiervoor zal in het derde kwartaal van 2022 een voorstel aan de raad worden voorgelegd. Indien de gemeenteraad hier ook mee instemt zullen de vervolgstappen worden gezet om te komen tot een beëindiging van de huidige N.V. en Stichting die zwembad De Kûpe op dit moment exploiteren. Daarbij zal het huidige personeel van de N.V. worden overgenomen door de gemeente en worden ondergebracht in de gemeentelijke organisatie.

Brede Regeling Combinatiefuncties 2023 e.v.
Sinds 2008 kunnen gemeenten via enkele opeenvolgende regelingen met cofinanciering van het Rijk functionarissen inzetten die sport of cultuur verbinden met andere domeinen, zoals onderwijs, zorg, welzijn of het bedrijfsleven. Het doel van deze landelijke regelingen is Nederlanders te motiveren voor deelname aan sport en/of cultuur. De huidige Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) verving per 1 januari 2019 de eraan voorafgaande Brede Impuls Combinatiefuncties. Het kabinet wil er mede via de regeling aan bijdragen dat iedereen een leven lang met plezier kan sporten en bewegen en toegang heeft tot cultuur.
Tot nog toe vulde de gemeente Achtkarspelen dit met tijdelijke functies omdat hiervoor geen ‘structurele’ middelen vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld. In het begin ging dit per jaar en de laatste jaren gebeurde dit voor een aantal jaren per keer. Van 2008 t/m 2022 zijn er jaarlijks financiële middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor het invullen van combinatiefuncties. Het niet structureel invullen van deze functies is niet erg efficiënt. Zo moet er na 3 jaar weer afscheid genomen worden van collega’s die een breed netwerk in onze mienskip hebben opgebouwd.
Vanuit het Rijk hebben we eerste signalen ontvangen dat er vanaf 2023 wederom financiële middelen beschikbaar zullen komen voor het invullen van combinatiefunctionarissen. Mocht dat duidelijk zijn voor het opstellen van de begroting dan willen we in de begroting met een budgetneutraal voorstel komen waarbij we deze functies wel structureel kunnen invullen.

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Organisatieontwikkeling
Door een hoog ziekteverzuim, aanzienlijk verloop en het feit dat vacatures moeilijk te vervullen zijn door een krappe arbeidsmarkt is de werkdruk in de organisatie hoog. Dit is terug te zien in het recent uitgevoerde MTO van mei 2022. Het gaat daarbij vooral om problematiek die zich in de werkmaatschappij voordoet, al hebben ook de clusters Beheer last van de moeilijke arbeidsmarkt. Gevolg van de geschetste problematiek is naast een hoge werkdruk, ook dat de uitvoering van taken onder druk komt te staan met als risico dat de dienstverlening verslechtert en ontwikkelingen (zoals nieuw beleid, ict-implementaties, enz.) vertraagt. De oorzaken zijn divers en grijpen ook op elkaar in.

Om hier iets aan te doen is het nodig om een aantal zaken in gang te zetten. Daarnaast moet er gewerkt worden aan veranderingen op de langere termijn. Waarbij ook het feit dat tot 2030 ongeveer 25% van het personeelsbestand met pensioen gaat betrokken moet worden. Evenals de aanbevelingen uit de Evaluatie van de werkmaatschappij waarbij er voor de komende jaren ingezet wordt op verdere doorontwikkeling van de huidige wijze van samenwerking. Hiervoor zal een plan gemaakt worden dat eind 2022 gereed is.

In deze Kadernota is een aantal gerichte maatregelen uitgewerkt die vooruitlopend op het nog te ontwikkelen plan wel al in gang gezet moeten worden. Dit betreft de onderwerpen:
1. Personeelsbeleid en ontwikkeling;
2. Versterking ondersteuning;
3. Thuiswerken;
4. Strategische advisering

Deze onderwerpen worden hierna verder geduid en uitgewerkt.

1. Personeelsbeleid en ontwikkeling
Vlootschouw: in-, door- en uitstroom medewerkers - (KN 00.04.17)
In de periode tot 2030 bereikt 25% van onze medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd. Daarnaast hebben we te maken met steeds veranderende opgaven en een krappe arbeidsmarkt. Uit de evaluatie van de WM8KTD blijkt dat er een formatieve verschuiving van uitvoering naar strategie nodig is.
In 2021 is gestart met Strategische Personeelsplanning. Onderdeel daarvan is een 'vlootschouw' om het ontwikkelpotentieel van onze medewerkers beter in beeld te krijgen. Met dat inzicht kunnen HR-instrumenten als mobiliteit, loopbaanontwikkeling, talentprogramma's en Leren & Ontwikkelen gerichter en effectiever worden ingezet. Daardoor krijgen onze medewerkers de kans zich te ontwikkelen binnen onze organisatie en binden we waardevolle arbeidskrachten langer aan ons.

Recruitment, werving en selectie personeel
HR: Recruitment - (KN 00.04.16)
Het is van belang in te zetten op de ontwikkeling van een adequate arbeidsmarktstrategie. Zoals hiervoor is aangegeven wordt de arbeidsmarkt steeds krapper en verandert onze vraag naar arbeidskrachten door onze schaalgrootte en de daarmee samenhangende opgaven. Op dit moment zijn wij onvoldoende onderscheidend in de markt. Het is daarom van belang om onze concurrentiepositie als werkgever te verbeteren zodat we medewerkers met de juiste capaciteiten aan kunnen trekken. Met een specifiek hierop toegespitst Werving en Selectiebeleid en de inzet van gericht recruitment willen we onze achterstand inlopen.

Onderzoek loongebouw
De doorontwikkeling van onze organisaties vergt een nader onderzoek naar ons loongebouw. In het vorig jaar uitgevoerde benchmarkonderzoek is aangegeven dat ons

loongebouw op dit moment niet marktconform is. Het is niet toegesneden op de schaalgrootte en de daarmee vereiste strategische capaciteit van de organisatie. Het is waarschijnlijk dat een op de huidige situatie (Werkmaatschappij, werkend voor een gebied met >60.000 inwoners) toegesneden loongebouw positieve effecten heeft op onze arbeidsmarktpositie. Dit onderzoek voeren we in 2022 uit, zodat de eventuele gevolgen hiervan bij de begroting afgewogen kunnen worden. De kosten voor het onderzoek worden geschat op € 15.000. De helft van dit bedrag komt voor rekening van onze gemeente.

Herinrichting teams
De werkdruk bij de leidinggevenden is veel te hoog. Dit komt mede door de omvang van een aantal teams. Waar een algemeen aanvaardbare omvang van 15 tot 20 mensen normaal is, hebben wij teams met 40 tot 50 mensen en 1 leidinggevende. Gevolg hiervan is ook dat medewerkers aangeven onvoldoende contact te hebben met hun leidinggevende, hetgeen de werkbeleving niet ten goede komt. Het college ziet de urgentie dat deze situatie moet veranderen en zal daartoe een voorstel ontwikkelingen.

2. Versterking ondersteuning
Kwantitatieve en kwalitatieve impuls stafdiensten (HR en communicatie) – (KN 00.04.12)
In de periode tot eind 2022 wordt gewerkt aan een plan voor een toekomstbestendige inrichting en bemensing van de teams HRM en Communicatie. Dit plan wordt in 2023 ten uitvoer gebracht. Gezien de ervaren knelpunten en de daarmee samenhangende continuïteitsrisico's wordt het als noodzakelijk gezien de huidige tijdelijke bemensing (3,5 fte voor HRM en 2 fte voor Communicatie) te continueren en in 2023 te komen tot een structurele, op de werklast toegesneden uitbreiding van formatie voor beide teams.

Facilitaire ondersteuning door slimmer organiseren
Willen we een aantrekkelijke werkgever zijn dan moeten we zorgen dat onze medewerker goed toegerust hun werk kunnen doen. Dit betekent dat er structureel aandacht moet zijn voor ontwikkelingen zoals het thuiswerken en de impact die dat heeft op de bestaande werkplekken, vervoerskosten, gebouwen, e.d., waarbij er ook gestreefd wordt naar een zo efficiënt en effectief mogelijk gebruik van middelen. Daarom willen we hierin investeren, vanuit de overtuiging dat dit op termijn ook zeker tot opbrengsten zal leiden.

3. Thuiswerken
Organiseren en faciliteren van het thuiswerken (KN.00.04.09)
Uit oogpunt van goed werkgeverschap en positionering op de arbeidsmarkt willen we onze medewerkers, ook nu de Covidcrisis voorbij is, de mogelijkheid bieden om thuis te werken. Uit een enquête onder de medewerkers is gebleken dat het merendeel van onze medewerkers hier ook behoefte aan heeft. Het faciliteren en organiseren van deze voorziening biedt het voordeel dat we een aantrekkelijk werkgever kunnen blijven, we bijdragen aan onze gemeentelijke duurzaamheidsagenda en het bieden van werkplezier/ balans tussen werk en privé. Op grond van de Arbeidsomstandigheden wet zullen we als werkgever ook hierin onze verantwoordelijkheden moeten nemen. Het niet faciliteren van thuiswerkplekvoorzieningen neemt grote risico's van uitval van medewerkers door ziekte als gevolg van lichamelijk ongemak met zich mee

4. Strategische advisering
Taakverzwaring strategische advisering (KN 00.01)
Uit de evaluatie WM8KTD is gebleken dat de organisatie op meerdere fronten strategische advisering tekort komt. De strategische capaciteit is niet meegegroeid met omvang en complexiteit van de organisatie en staat extra onder druk door een groot verloop onder het personeel. Daarnaast komen er steeds meer taken en nieuwe wetten en regels op de gemeenten af die leiden tot strategische, integrale vraagstukken. De structurele aanpak van deze gewenste verschuiving van uitvoering naar strategie maakt onderdeel uit van het nog te ontwikkelen plan. Op korte termijn echter is er zeer dringende behoefte om tot versterking te komen van de strategische advisering gelet op

het feit dat we ervaren dat er een veelheid aan vraagstukken is, waar geen capaciteit voor geraamd is. Hierbij moet gedacht worden aan bijdragen aan regionale inzet herijking gemeentefonds, samenwerking tussen diverse overheden, advisering collegeleden bij deelname aan Friese of landelijke commissie van de VNG.

Bestuursondersteuning college (KN 00.09)
In 2021 is besloten tot het beschikbaar stellen van structureel budget voor de bestuurssecretaris Achtkarspelen voor 18 uur. Deze functie draait nu een jaar. Gebleken is dat het aantal beschikbare uren onvoldoende is om uitvoering te kunnen geven aan deze taken. Voor hetzelfde takenpakket is in Tytsjerksteradiel 28 uur beschikbaar.

Overige ontwikkelingen
Naast de hiervoor aangegeven onderwerpen op het gebied van organisatieontwikkeling zijn op het gebied van bedrijfsvoering ook de navolgende ontwikkelingen van belang die we graag nader willen toelichten.

Ombuigingen
Bij de vaststelling van de begroting 2021-2024 is een omvangrijk pakket van ombuigingen doorgevoerd. Het doel van de ombuigingen was om te komen tot een sluitend perspectief voor latere jaren. De ombuigingen waren nodig, omdat de druk op de gemeentefinanciën dusdanig groot was geworden na met name de decentralisaties in het sociaal domein zonder dat hiervoor toen de benodigde rijksmiddelen werden overgeheveld.

Inmiddels is er vanuit het Rijk beweging gekomen. Vorig jaar konden we in de begroting 2022-2025 al hopen op een hogere structurele bekostiging van het sociaal domein op basis van de arbitrage zaak. Met de meicirculaire 2022 heeft daarvan een nadere vertaling plaatsgevonden. Echter nog niet structureel.

Dit laat onverlet dat onderstaande ombuigingen in de komende periode zullen moeten worden gerealiseerd. In de onderstaande tabel ziet u het pakket van ombuigingen uit de begroting 2021-2024. Deze ombuigingen maken onderdeel uit van ons financieel perspectief.

Tabel: Overzicht pakket van ombuigingen begroting 2021-2024

Bedragen (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Ruimte - 2.14 en 2.30 Veiligheid werkbudget Economie en RMT			15	15	15
Ruimte - 2.14 en 2.30 Veiligheid werkbudget Economie en RMT	10	10	10	10	10
Ruimte - 2.14 en 2.30 Veiligheid werkbudget Economie en RMT		40	40	40	40
Ruimte - 2.22 Geen serviceverlening Vergunningen			8	5	5
Beheer - 3.17 Kwaliteitsniveau wegenonderhoud	100	100	100	100	100
Beheer - 3.19 Stoppen aanleg fietspaden		14	27	41	41
Beheer - 3.21 Goedkopere uitvoering brug Rysloane		7	7	7	7
Beheer - 3.27 Pasjessysteem milieustraat		20	20	20	20
Beheer - 3.36 Huurinkomsten It Vleckehus	54	54	54	54	54
Sociaal Domein - 1.2 Verlagen budget popv	20	20	20	20	20
Sociaal Domein - 1.3 Logopedie in GOAB	18	18	18	18	18
Sociaal Domein - 1.9 t/m 1.12 Stoppen div. welzijns activiteiten	60	175	175	175	175
Sociaal Domein - 1.17 Reductie pers. Gebiedsteams				414	414
Sociaal Domein - 1.18 Beurtschip, lasopleiding en spitkeet in Regiodeal	121	121	121	121	121
Sociaal Domein - 1.19 Projecten en MOA	111	111	111	111	111
Sociaal Domein - 1.20 Schrappen "overige en onvoorzien"	26	26	26	26	26
Sociaal Domein - 1.22 t/m 1.24 Aanpassen div. ink.reg.		138	138	138	138
Sociaal Domein - 1.26 Heronderzoeken wmo	200	200	200	200	200
Sociaal Domein - 1.31 Beschermd wonen	140	140	140	140	140
Sociaal Domein - 1.32 Vacatureruimte burger en participatie	33	33	33	33	33
Sociaal Domein - 1.33 Omvorming tot gem. participatiebedrijf	16	24	286	286	286
Sociaal Domein - 1.34 college 15 september 2020	70	70	70	70	70
Inkomsten verhogen - 4.1 OZB eigenaren niet-woningen	114	114	114	114	114
Inkomsten verhogen - 4.1 OZB gebruikersdeel niet-woningen	74	74	74	74	74
Inkomsten verhogen - 4.1 OZB eigenaren woningen	352	352	352	352	352
Inkomsten verhogen - 4.1 Verhogen leges RO		60	60	60	60
Inkomsten verhogen - 4.7 Toeristenbelasting		20	20	20	20
Samenwerking - 5.1 Intensiveren samenwerking c.a. - procesoptimalisatie	24	48	113	270	270
Samenwerking - 5.5 Kaders rondom personele aspecten (BV via WM)				70	70
Kapitaallasten - 3.25 Besparing Onderhoud wegens afstoten monumentale w		4	4	4	4
Kapitaallasten - 3.35 temporisering projecten	138	138	138		
Totaal te realiseren ombuigingen	**1.682**	**2.131**	**2.494**	**3.008**	**3.008**
Vervalen onderwerpen:					
Samenwerking - 5.3 Intensiveren samenwerking op één locatie		225	225	225	225
Sociaal Domein - 1.8 Stoppen subsidie Wâldsang		288	288	288	288
Oorspronkelijk	1.682	2.644	3.007	3.521	3.521

KADERNOTA 2023 - 2026 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Deze Kadernota in één oogopslag geeft u informatie over de effecten van bestaand en nieuw of gewijzigd beleid voor de komende jaren van de gemeente Achtkarspelen (alle bedragen x € 1.000).

	2023	2024	2025	2026
Startsaldo	**- 386**	**1.403**	**1.900**	**1.629**
Ontwikkelingen Gemeentefonds	**2.452**	**1.684**	**2.367**	**- 524**
Gemeentefonds	2.452	1.684	2.367	– 524
Ontwikkelingen beleid	**- 641**	**- 622**	**- 672**	**- 642**
Bestuur en ondersteuning	**- 224**	**- 224**	**- 224**	**- 224**
Nieuw of gewijzigd beleid	- 224	- 224	- 224	- 224
Overhead	**- 188**	**- 198**	**- 218**	**- 218**
Nieuw of gewijzigd beleid	- 188	- 198	- 218	- 218
Veiligheid	**- 57**	**- 27**	**- 57**	**- 27**
Nieuw of gewijzigd beleid	- 57	- 27	- 57	- 27
Verkeer, vervoer en waterstaat	**- 35**	**- 36**	**- 36**	**- 36**
Nieuw of gewijzigd beleid	- 35	- 36	- 36	- 36
Sport, cultuur en recreatie	**- 19**	**- 19**	**- 19**	**- 19**
Nieuw of gewijzigd beleid	- 19	- 19	- 19	- 19
Sociaal domein	**- 118**	**- 118**	**- 118**	**- 118**
Nieuw of gewijzigd beleid	- 118	- 118	- 118	- 118
Eindsaldo	**1.425**	**2.465**	**3.595**	**463**

KADERNOTA 2023-2026

1 Ontwikkelingen Kadernota 2023-2026

1.1 Startsituatie

Het vertrekpunt voor deze Kadernota is de meerjarenreeks 2023-2025 uit de begroting 2022-2025. In deze Kadernota nemen we zowel ontwikkeling in bestaand en nieuw beleid mee. Daarnaast hebben we op grond van de meicirculaire 2022 de ontwikkelingen in het kader van de algemene uitkering geactualiseerd.

1.2 Gemeentefonds

Elk jaar is de inhoud van de meicirculaire van het ministerie van BZK van groot belang voor de inkomstenkant van de gemeentebegroting. In deze circulaire schetst het ministerie namelijk de financiële kaders die gelden voor de nieuwe begrotingsjaren.

Het financieel perspectief voor de gemeente ziet er voor de komende jaren zorgelijk uit. De meicirculaire 2022 is de meest ingewikkelde van de afgelopen 20 jaar mede doordat de herverdeling van het gemeentefonds is verwerkt, maar ook flinke accressen tot en met 2025 mede op basis van het coalitieakkoord Rutte IV.
Voor 2023 is er nauwelijks ruimte in de begroting voor uitvoering van nieuw structureel beleid. Veel van de opgenomen budgetten betreffen onontkoombare en noodzakelijke uitzettingen. In 2026 zien we, onder andere door het in stand houden van de opschalingskorting een enorme terugval ('ravijn') in onze inkomsten. Voor onze gemeente werkt door tot een bedrag van circa één miljoen euro in 2026.
Kijkend naar de ontwikkelingen en het verwachte effect op de begroting 2023-2026, betekent een mogelijk niet sluitende begroting in het structureel reëel evenwicht in de jaren 2023 en 2026 dat provinciaal (preventief) toezicht een reële mogelijkheid wordt. Dit vraagt om een weloverwogen koers.

Extra middelen Jeugd alleen voor 2023
Landelijk is er in 2023 € 1.454 miljoen voor extra middelen jeugdzorg aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor onze gemeente betekent dit een toevoeging van € 2.564.000 via de meicirculaire. In de begroting 2022-2025 was al rekening gehouden met € 1.989.000.
De circulaire meldt verder dat de extra ombuiging van € 511 miljoen uit het regeerakkoord op de extra middelen jeugd van de Commissie van Wijzen (€ 100 mln. in 2024, € 500 mln. in 2025 en 2026 & structureel € 511 mln. vanaf 2027) voor verantwoordelijkheid en risico van het rijk is. Er wordt gezocht naar maatregelen om ook aan deze additionele ombuiging invulling te geven en die gemeenten in dat geval dus wel moeten doorvoeren.

Wat ontbreekt in de meicirculaire zijn de toevoegingen van de extra middelen aan de algemene uitkering voor de jaren 2024-2027 conform het advies van de Commissie van Wijzen. Door het ontbreken ervan worden gemeenten vanaf het jaar 2024 geconfronteerd met een groot gat op de begroting, omdat de extra middelen voor de jeugdzorg van 2023 weer wegvallen.
De VNG is gesprek met de fondsbeheerders om af te spreken dat gemeenten in de meerjarenraming van hun begroting voor de jaren 2024 tot en met 2026 de volledige bedragen uit het advies van de Commissie van Wijzen als stelpost mogen opnemen.

In deze Kadernota hebben we de bedragen voor Jeugd op basis van de 75%-regeling uit de begroting 2022-2025 voorlopig als stelpost meegenomen voor de jaren 2024 en verder. Dit omdat we ervan uitgaan, dat er net als vorig jaar een richtlijn van de provinciaal toezichthouders voor deze kwestie gaat komen.

Bedragen x € 1 mln	2023	2024	2025	2026
Basis landelijk	1.828	1.828	1.828	1.828
Dossiers met overeenstemming	-374	-463	-570	-961
Dossier zonder overeenstemming	pm	*pm*	*pm*	*pm*
Inkomensafhankelijke ouderbijdrage	pm	*pm*	*pm*	*pm*
Totaal landelijk	**1.454**	**1.365**	**1.258**	**867**
Deel Achtkarspelen	2.564.000	2.407.056	2.218.371	1.528.878
75% regeling: 8K vanaf 2024		1.805.292	1.663.779	1.146.658
Reeds in de begroting vanaf 2024 en verder		1.840.447	1.655.538	979.844
Correctie herverdeeleffect Jeugd		**-35.155**	**8.240**	**166.814**

Loon en prijs compensatie
In de meicirculaire 2022 is voor 2023 en verder een ontwikkeling meegenomen voor loon- en prijscompensatie. Deze ontwikkeling is uitgedrukt in zogenaamde uitkeringspunten. Voor 2023 gaat het om 20 uitkeringspunten. Omgerekend betreft dit voor Achtkarspelen een bedrag van € 900.000 ter compensatie van de verwachte loon en prijsstijgingen. We stellen voor om dit bedrag in de opmaat naar de begroting 2023-2026 hiervoor te reserveren.
Inmiddels is de begroting van de WM8KTD voor 2023-2026 ook door het AB vastgesteld. De ontwikkeling op lonen en prijzen nemen we in deze Kadernota ook mee. Op basis van de uitgangspunten, die in het voorjaar zijn gedeeld zijn we daarbij uitgegaan van 1,9%. Dit geeft een effect van € 658.000. Dit bedrag nemen we mee als ontwikkelingen lonen en prijzen WM8KTD.

Accressen en behoedzaamheidsbuffer
De systematiek van het gemeentefonds 'Samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. De accressen in de meicirculaire 2022 zijn omvangrijk. Afhankelijk van het tempo van realisatie van de plannen van Rutte IV lopen gemeente het risico, dat ze uiteindelijk toch minder geld krijgen, omdat het Rijk het geld niet (tijdig) uitgeeft. Daarom stellen we voor om een behoedzaamheidsbuffer in te stellen, waardoor we op voorhand voor onze meerjarenbegroting ons niet te rijk rekenen. We stellen voor om de behoedzaamheidsbuffer voorlopig op 25% van de toename van de algemene uitkering uit het gemeentefonds te zetten.

Taakmutaties c.a.
In de meicirculaire 2022 en eerder in de decembercirculaire 2021 zijn diverse taakmutaties voor de jaren 2023 en verder meegenomen. Dat wil zeggen, dat er voor nieuwe ontwikkelingen extra geld is meegenomen in de algemene uitkering. Voor de Kadernota 2023-2026 reserveren we de ontvangen extra middelen één-op-één voor de te verwachten kosten van deze ontwikkelingen.

Een overzicht van de diverse taakmutaties is in onderstaande tabel weergegeven.

Bedragen x € 1 mln	2023	2024	2025	2026
Salarislasten zorgdomein (wmo)	78	77	77	77
Salarislasten zorgdomein (jeugd)	91	88	87	87
Robuust rechtsbeschermingssysteem	33	36	35	36
Versterking ondersteuning wijkteams	58	57	57	57
Impuls integraal werken	7	4	-	-
Systeemleren	8	8	8	8
Inburgering: leerbaarheidstoets	6	6	6	6
Valpreventie bij ouderen (Coalitieakkoord)	-14	-21	-21	-23
Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren	7	7	7	7
Extra capaciteit BOA's	34	34	34	34
Armoedebestrijding kinderen (DU)	6	6	6	6
Totaal aan taakmutaties	**314**	**302**	**296**	**295**

Herverdeling gemeentefonds
In de meicirculaire 2022 is ook de herverdeling van het gemeentefonds verwerkt. De uitkomst voor onze gemeente is dat we er op achteruit gaan. Voor Achtkarspelen geldt een aangepast ingroeipad van € 5,00 (2023), € 12,50 (2024) en € 22,50 (2025).

Samengevat
Ten opzichte van de begroting 2022-2025 kent de meicirculaire een forse toename in middelen, die gezien de aard en oorzaak van de toename in het licht van deze kadernota voorlopig voor een deel neutraal is opgenomen voor de ontwikkelingen van het saldo. Voorlopig gaan we uit van de onderstaande ontwikkelingen voor het financiële meerjarenperspectief.
We verwachten dat in de komende weken, maar zeker bij de septembercirculaire 2022 er meer inzicht komt in de diverse ontwikkelingen. De vertaling hiervan nemen we dan vervolgens mee in de begroting 2023-2026.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Berekening AU o.b.v. meicirculaire 2022 (incl. jeugd)	60.427	58.902	59.684	55.288
AU volgens huidige meerjarenreeks (begroting 2022-2025)	54.662	54.130	54.067	53.738
Bruto toename Algemene Uitkering	**5.765**	**4.772**	**5.617**	**1.550**
Waarvan te reserveren voor ontwikkelingen:				
Taakmutaties	-314	-302	-296	-295
Stelpost loon, prijs en accresontwikkelingen	-900	-900	-900	-900
Ontwikkelingen lonen en prijzen WM	-658	-658	-658	-658
Correctie herverdeeleffect jeugd	-	-35	8	167
Behoedzaamheidsbuffer (25% van bruto toename)	-1.441	-1.193	-1.404	-388
Netto toename Algemene Uitkering	**2.452**	**1.684**	**2.367**	**-524**

1.3 Bestaand beleid

De effecten op het bestaande beleid hebben vooral betrekking op areaal, loon- en prijsontwikkelingen. Een deel daarvan is in de voorbereiding van deze kadernota in beeld gebracht, terwijl ook straks bij de begroting 2023-2026 nog ontwikkelingen in het bestaande beleid moeten worden meegenomen. Op basis van de gekozen uitgangspunten voor deze Kadernota zijn deze ontwikkelingen neutraal meegenomen. Wij gaan ervan uit dat we hiervoor in voldoende mate via de algemene uitkering worden gecompenseerd. Op basis van de meicirculaire 2022 nemen we hiervoor een stelpost op, waarbij voor

deze ontwikkelingen uitgaan van een budgettair neutraal effect op het saldo van de Kadernota en begroting 2023-2026.

1.4 Nieuw of gewijzigd beleid

In deze Kadernota zijn diverse ontwikkelingen van nieuw of gewijzigd beleid meegenomen. Deze zijn gecategoriseerd in:

- onontkoombaar
- noodzakelijk
- wenselijk

De financiële ontwikkeling hiervan vindt u terug in onderstaand overzicht. Samengevat ziet dit er als volgt uit:

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Stand meerjarenbegroting 2023-2026	**- 386**	**1.403**	**1.900**	**1.629**
Ontwikkelingen inkomsten Gemeentefonds	2.452	1.684	2.367	- 524
Ontwikkelingen in bestaand beleid				
Ontwikkelingen nieuw of gewijzigd beleid	- 641	- 622	- 672	- 642
1. onontkoombaar	- 65	- 75	- 95	- 95
2. noodzakelijk	- 396	- 366	- 396	- 366
3. wenselijk	- 180	- 181	- 181	- 181
SALDO KADERNOTA	**1.425**	**2.465**	**3.595**	**463**

Daarnaast zijn er diverse onderwerpen, die incidenteel van aard zijn. Hiervoor hanteren we de lijn, dat deze lasten ten laste van de Algemene reserve worden gebracht. Deze onderwerpen inclusief hun financieel beslag op de Algemene reserve vindt u terug in onderstaand overzicht.

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Invulling actiepunten vanuit Communicatiestrategie	-55.000			
Formatie medewerker recordbeheer	-67.000	-67.000		
Overstap fin. systeem (Pink Roccade nieuwe versie: I-financiën) incl cc	-30.000			
Juridische Zaken / Inkoop: Uitzetting FTE m.b.t. contractmanagement e	-60.000			
Kwantitatieve en kwalitatieve impuls Hrm en Communicatie	-296.500			
HR: Vlootschouw in het kader van Strategisch Personeelsplan (SPP)	-36.700			
Omzetting van het dashboard (digitalisering) voor Liberaux	-4.000			
I&A: doorontwikkelingen team en organisatie	-192.000	-192.000		
Nieuw verkeer- en vervoerbeleid	-30.000			
Subsidies visie Sociale Basis	-157.000			
Inkoop Wmo & Participatiewet (Implementatieplan)	-73.000			
Incidentele lasten t.l.v. de Algemene Reserve	**-1.001.200**	**-259.000**	**0**	**0**

2 Reserves en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de gemeente financieel in staat is om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. Weerstandsvermogen onderscheiden we in twee delen

- weerstandscapaciteit
- risicobeheersing

Met weerstandscapaciteit bedoelen we alle middelen en mogelijkheden waarmee de gemeente onvoorziene kosten op kan vangen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en maar die gevolgen kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente. Weerstandscapaciteit bestaat uit *incidentele weerstandscapaciteit* en *structurele weerstandscapaciteit*.

De reserves beschouwen we als *structurele weerstandscapaciteit*.

Voor incidentele lasten (looptijd van 1-3 jaar) met betrekking tot diverse onderwerpen in deze Kadernota hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve wordt rekening gehouden met deze uitname.
Dit leidt tot de volgende geactualiseerde ontwikkeling van de Algemene Reserve rekening is gehouden met het rekeningresultaat 2021.

Ontwikkeling reserve (x € 1000)	Werkelijk 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Beginstand	17.119	16.369	13.149	11.484	10.598	11.969
Saldo storingen en onttrekkingen	-1.391	-5.477	-1.888	-500	-32	-44
Storting winst/verlies vorig boekjaar	641	2.257	*223*	*-386*	*1.403*	*1.900*
Algemene Reserve	**16.369**	**13.149**	**11.484**	**10.598**	**11.969**	**13.825**
Waarvan: weerstandsvermogen	3.080	3.080	3.080	3.080	3.080	3.080
Waarvan: vrije reserve	13.289	10.069	8.404	7.518	8.889	10.745

Bestemmingsreserve 'De Kûpe' (x € 1000)	Werkelijk 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Stand per 1-1	7.624	7.624	7.314	7.004	6.694	6.384
Onttrekkingen		-310	-310	-310	-310	-310
Saldo per 31-12	**7.624**	**7.314**	**7.004**	**6.694**	**6.384**	**6.074**

Totaal	**26.250**	**20.463**	**18.488**	**17.292**	**18.353**	**19.899**

3 Ontwikkelingen in beleid

De begroting 2022 is in november 2021 in de raad vastgesteld. Tussen het moment van vaststellen en nu hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Ontwikkelingen die ook invloed hebben op de nieuwe (meerjaren)begroting 2023-2026

Bij de behandeling van de Kadernota is voor deze onderwerpen geen verdere afweging nodig. Meestal omdat er al sprake is van een eerder beslismoment maar soms ook omdat het gaat om een ontwikkeling die onontkoombaar is. We spreken dan van ontwikkelingen uit aanvaard beleid.

Met het in beeld brengen van deze ontwikkelingen ontstaat er een geactualiseerde uitgangspositie voor de Kadernota 2023-2026. De ontwikkelingen worden hieronder als volgt toegelicht.

- **THEMA**
  - **Programma**
    - **bestaand beleid**
    - **nieuw beleid**
      - Wat is er aan de hand?
      - Wat stellen we voor?
      - Wat als we het niet doen?
      - Wat mag het kosten?
      - Financieel effect / Status / Aard / Raakvlak

Programma overstijgende onderwerpen
In de Kadernota proberen we direct aan te geven bij welk programma een onderwerp thuishoort. Maar soms kan een onderwerp op meerdere (of zelfs alle) programma's invloed hebben maar is nog niet precies bekend hoe dit cijfermatig verdeeld moet worden. Dan wordt het onderwerp voorlopig bij een programma ingedeeld. Onder het onderwerpnummer -en naam wordt dan 'Programma-overstijgend' afgedrukt. Bij de verwerking van het onderwerp in de begroting vindt de uiteindelijke verdeling plaats.

Bestuur en ondersteuning

effect	status
vragend (nadelig)	A - realisatiefase
biedend (voordelig)	B - planfase
neutraal	C - verkenfase
nog onbekend	onbekend

aard	raakvlak
1. onontkoombaar	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)
2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
3. wenselijk	beide DO's (via afstemming beleid)
	beide DO's én de WM (via de uitvoering)

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

00.01 Taakverzwaring strategische advisering colleges, raden, DB en AB

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?
De aard en frequentie van complexe dossiers waarmee de organisatie te maken krijgt neemt de laatste jaren steeds meer toe. Er is sprake en kennisconcentratie en er zijn individuele afhankelijkheden om dergelijke dossiers op te pakken. Dossiers worden nu vaak buiten eigen rol en taak buiten de reguliere werktijden en in eigen tijd 's avonds opgepakt. Recente voorbeelden hiervan zijn de voorbereidende en ondersteunende werkzaamheden m.b.t. herijking gemeentefonds/ondersteuning VFG. De beschikbare capaciteit om adequaat te ondersteunen is structureel ontoereikend. Ook zijn we kwetsbaar georganiseerd. Dit heeft gevolgen voor de strategische slagkracht. Bovendien zorgt dit een onevenredige hoge werkbelasting en taakomvang bij de uitvoerende medewerkers.

Wat stellen we voor?
De beschikbare capaciteit, inzetbare kennis en kunde is onvoldoende meegegroeid met de omvang van onze organisatie en onvoldoende passend bij de complexiteit van dossiers. Het is nodig om in te spelen op geconstateerde kwetsbaarheden en de continuïteit en kwaliteit van de strategische advisering te borgen. We stellen de raad voor de formatie structureel uit te breiden met een strategische adviesfunctie à 1,0 fte.

Wat als we het niet doen?
Er ontstaan afbreukrisico's waarbij bestuur en politiek niet, onvoldoende adequaat of niet tijdig wordt geadviseerd over belangrijke kwesties. Ook ontstaan er continuïteitrisico's met kans op stagnatie van doorontwikkeling, ziekte en uitval door overbelasting van medewerkers of ongewenste uitstroom.

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 65.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 65.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 130.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	**2024**	**2025**	**2026**
- 65	- 65	- 65	- 65

00.02 Historische informatie en materiaal gemeente Achtkarspelen en restauratie daarvan

Wat willen we?
In 2021 hebben we de formatie van team DIV ingericht. Functies zijn hierdoor meer specialistisch geworden.
Dat geldt ook voor het beheer van de semi-statische en openbare archieven in de gemeente Achtkarspelen.
Er is nu capaciteit (formatie) beschikbaar voor het beheer van de archieven. Het is niet meer een neventaak naast vele andere taken, maar we investeren in eigen kennis, professionaliteit en kwaliteit. De functie richt zich ook op harmonisatie van beleid en processen (o.a. ontvangen bezoekers, beschrijvende inventarissen, processen voor vernietiging en permanente bewaring), gelijk aan gemeente Tytsjerksteradiel.

Wat stellen we voor?
Eén van de onderwerpen die de kwaliteit van onze archieven in Achtkarspelen verhogen is het kunnen investeren in interessante, cultuurhistorische, van belang zijnde documenten over de gemeente. En daarnaast het kunnen restaureren van reeds beschikbare informatie in de archieven, zodat deze voor de lange termijn veilig gesteld worden. We vragen vooralsnog gedurende een periode van 4 jaar een budget van in totaal € 4.000 per jaar voor de aanschaf van relevante cultuurhistorische informatie over de gemeente Achtkarspelen (denk aan foto's, onderzoeken, studiemateriaal) en daarnaast voor de restauratie van al beschikbare informatie/documenten, waarvan de kwaliteit hersteld moet worden.

Wat als we het niet doen?
Dan is onvoldoende budget beschikbaar om onze archieven aan te vullen met (externe) interessante cultuurhistorische informatie. Bovendien is dan voor het archief van Achtkarspelen geen budget beschikbaar voor het gefaseerd restaureren van belangrijke archiefstukken, waarvoor nu een onderzoek plaatsvindt (in kaart brengen van beschadigde, van belang zijnde, archiefstukken).

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 4.000 per jaar voor 4 jaren.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 4	- 4	- 4	- 4

00.03 Inrichten Mijngemeente.nl

Wat willen we?
Voor het digitaal delen van documenten met de burger en ondernemingen maken we in bepaalde gevallen gebruik van de digitale berichtenbox van Mijn Overheid. We willen in toenemende mate gebruik maken van zgn. digitale post om met onze burgers en ondernemingen te communiceren, in plaats van schriftelijke communicatie.
Mijn Overheid is niet geschikt voor interactie tussen burger en gemeente. Zo vindt er bijvoorbeeld na een digitale aanvraag voor een omgevingswet nog veel communicatie analoog of via e-mail plaats.
Mijn Gemeente is een kanaal om tijdens het proces wel volledig digitaal tussen aanvraag en besluit te kunnen communiceren met de burger.

Wat stellen we voor?
Mijn Overheid is bedoeld voor het publiceren van eindbeschikkingen en bekendmakingen (bijv. aanslag onroerende zaken).
Mijn Gemeente is bedoeld voor actieve communicatie gedurende het proces, waarbij ook de informatie van Mijn Overheid beschikbaar is.
We stellen voor aanvullend op Mijn Overheid een kanaal Mijn Gemeente in te richten, waarin communicatie met onze inwoners zoveel mogelijk volledig digitaal kan plaatsvinden.

Wat als we het niet doen?
Dan zullen we veel van onze communicatie nog analoog of via e-mail moeten afwikkelen, en werken we niet aan onze en ook landelijke ambities op het gebied van digitale overheid.

Wat mag het kosten?
De kosten voor gemeente Achtkarspelen worden geschat op € 13.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 13.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 26.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 13	- 13	- 13	- 13

00.04 Invulling actiepunten vanuit Communicatiestrategie

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?
De huidige tijd vraagt om een heldere en consistente positionering van de de twee gemeenten en de werkmaatschappij.
1. Extern: zorgdragen voor een professionele uitstraling van de drie organisaties en zorgen voor begrijpelijke teksten (B1-niveau) in alle uitingen.
2. Interne communicatie. De drie organisaties zijn in ontwikkeling. Werken voor deze drie organisaties is soms complex. Een goede interne communicatie zorgt ervoor dat medewerkers zich verbonden voelen met de organisatie en op een juiste, tijdige en begrijpelijke wijze worden geïnformeerd over de organisatieontwikkeling.
We (door-)ontwikkelen een aantal interne communicatiemiddelen om daarvoor te zorgen.

Wat stellen we voor?
Extern: Een geïntegreerde aanpak, waarin ingezet wordt op een professionele uitstraling van onze organisaties:
1. Doorontwikkeling huisstijl, en inhuur projectleider daarvoor
2. Inzet op begrijpelijk schrijven:
· Schrijven op B1-niveau in alle uitingen

Aanleiding
Voor de toegankelijkheid van beide gemeenten zijn begrijpelijke teksten een belangrijke voorwaarde. Het is daarom van belang dat medewerkers begrijpelijk kunnen schrijven, op taalniveau B1. Het is echter een schrijftechniek die veel medewerkers nog niet beheersen. Ook met het oog op laaggeletterdheid, toegankelijkheid en inclusie moet begrijpelijk schrijven een belangrijker onderdeel binnen onze organisatie worden.
Actie
We willen dat een deel van onze medewerkers een basistraining 'Begrijpelijk schrijven' verplicht gaat volgen. Daarnaast willen we per cluster 1 á 2 schrijfcoaches opleiden. Deze schrijfcoaches zijn aanspreekpunt voor brieven, beleidstukken, college- en raadsvoorstellen en overige documenten. Naar schatting gaat het om ongeveer 150 medewerkers. Voor beleidsmedewerkers wordt daarnaast een verdiepingstraining over het schrijven van college- en raadsvoorstellen aangeboden. Dit gaat om +/- 50 medewerkers.
Resultaat
De communicatie richting onze inwoners en klanten begrijpelijker en toegankelijker maken. Onze communicatiestijl is helder en concreet. Er ontstaan minder vragen vanuit de inwoner. Wij voldoen hiermee aan de richtlijnen van de overheid: teksten moeten begrijpelijk zijn voor inwoners.
Kostenplaatje: incidenteel € 55.000 in 2023

Intern:
Doorontwikkeling Sharepoint/Intranet

Wat als we het niet doen?
Extern: de presentatie van de drie organisaties blijft achter bij de uitstraling van de ons omringende gemeenten
Extern: bepaalde groepen inwoners blijven moeite hebben met het lezen van uitingen van hun gemeente
Intern: Organisatieontwikkeling gaat moeizamer en trager omdat medewerkers niet op een juiste, tijdige en begrijpelijke wijze worden geïnformeerd.

Wat mag het kosten?
Structureel
De totale kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 14.000.

De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 14.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 28.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Incidenteel
De totale incidentele kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 55.000 waarvan de helft betrekking heeft op personeelskosten en de helft op de schrijfcursus. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 55.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 110.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 14	- 14	- 14	- 14

00.07 Dorpencoördinator

Wat willen we?
De afgelopen periode is herhaaldelijk gebleken dat met het ontbreken van een vast aanspreekpunt voor onze dorpen en burgerinitiatieven een gat is gevallen in onze dienstverlening. Eerder werd dit deels ingevuld door een programmamanager inwonersinitiatieven. Die functie is met de ombuigingen van 2020 in Achtkarspelen wegbezuinigd. Gevolg is dat inwoners, dorpsbelangen of vertegenwoordigers van dorpshuizen niet goed weten bij wie ze terecht kunnen in onze organisatie met hun vragen of wensen. De werkzaamheden zijn nu versnipperd opgepakt door diverse collega’s of blijven liggen. Dit leidt tot vertraging van initiatieven en tot klachten.

We willen een betrouwbare overheid zijn door initiatieven van inwoners te stimuleren en te zorgen dat deze op de juiste plek in de gemeentelijke organisatie landen. We willen werken volgens onze visie op de Sociale Basis. We willen onze dorpshuizen ondersteunen bij het komen tot een gezonde exploitatie. We willen onze dorpsbelangen faciliteren en betrekken bij de gemeentelijke plannen. Dat willen we doen door hier met vaste contactpersonen te gaan werken.

Wat stellen we voor?
Wij stellen voor structureel 1,0 fte voor dorpencoördinatie in Achtkarspelen in te zetten.

Uit onder andere de voorbereiding op de Omgevingswet is naar voren gekomen dat we toe willen werken naar een programma Participatie waarin de verschillende vormen van participatie in en door onze organisatie goed worden gestroomlijnd. Dit willen we voor het eind van 2023 hebben afgerond.

Wat als we het niet doen?
We kunnen het zo laten zoals het is. Dat komt de relatie met onze dorpsbelangen en dorpshuizen niet ten goede. Die zien dat hun initiatieven blijven liggen of worden vertraagd, doordat ze niet op de goede plek terecht komen. Ook verwachten we dat het aantal klachten hierover zal blijven toenemen.

Wat mag het kosten?
De structurele kosten voor een dorpencoördinator wordt ingeschat op € 96.000 per jaar (1 fte).

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	**2024**	**2025**	**2026**
- 96.000	- 96.000	- 96.000	- 96.000

00.09 Bestuursondersteuning college Achtkarspelen

Wat willen we?
In 2021 is besloten tot het beschikbaar stellen van structureel budget voor de bestuurssecretaris Achtkarspelen voor 18 uur. Deze functie draait nu een jaar en gebleken is dat het aantal beschikbare uren onvoldoende is om uitvoering te kunnen geven aan deze taken. Voor hetzelfde takenpakket is in Tytsjerksteradiel 28 uur beschikbaar. Met de huidige beschikbare uren in Achtkarspelen is sprake van een te grote onevenwichtigheid om het samenspel met de griffie(s), de afstemming en samenwerking met de bestuurssecretaris Tytsjerksteradiel en de benodigde kwaliteitsslag (o.a. verbeteren raadsvoorstellen) van de benodigde impuls te voorzien.

Wat stellen we voor?
We willen in het kader van de harmonisatie en het creëren van eenduidige processen in de organisatie deze taken en processen identiek maken. We vragen de raad hiervoor 10 uren extra beschikbaar te stellen bovenop de reeds geaccordeerde 18 uur.
De totale capaciteit bedraagt daarmee 0,78 fte (was: 0,5 fte).

Wat als we het niet doen?
Indien we het niet doen, blijft het aantal beschikbare uren onvoldoende voor het uitvoeren van deze taken.

Wat mag het kosten?

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	**2024**	**2025**	**2026**
- 32	- 32	- 32	- 32

Veiligheid

effect	status
vragend (nadelig)	A - realisatiefase
biedend (voordelig)	B - planfase
neutraal	C - verkenfase
nog onbekend	onbekend

aard	raakvlak
1. onontkoombaar	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)
2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
3. wenselijk	beide DO's (via afstemming beleid)
	beide DO's én de WM (via de uitvoering)

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

01.01 Jurist veiligheid

Wat willen we?
De bevoegdheden van de burgemeester zijn de afgelopen jaren toegenomen. Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de bevoegdheden van de burgemeester. De verwachting is dat dit nog verder zal toenemen. De huidige formatie en kennis is op dit moment niet toereikend. Om de burgemeester nu én in de toekomst goed te bedienen en adviseren is een juridisch adviseur van groot belang.
Door de juridisch adviseur/beleidsmedewerker toe te voegen kunnen zware juridische klussen in de keten zelf met de juiste antenne voor openbare orde en veiligheid worden afgewikkeld. Met deze versterking kunnen we voldoen aan de bevoegdheden, het beleid en de ontwikkelingen die op ons afkomen. Bijvoorbeeld ondermijning en de opiumwetgeving. (Wet Damocles).

Wat stellen we voor?
We gaan de juridische schil van het veiligheidsdomein op peil brengen door het aanstellen van een juridische adviseur/beleidsmedewerker voor 0,25 fte. Door de juridisch adviseur toe te voegen in de hele keten kunnen zware juridische klussen in de keten zelf met juiste antenne voor openbare orde en veiligheid worden afgewikkeld

Wat als we het niet doen?
Omdat de bevoegdheden van de burgemeester toenemen en vaker en meer worden ingezet, kan dit niet meer in de reguliere uren gedaan worden. Nu wordt er een beroep gedaan op juristen van team Toezicht en Handhaving waardoor er te veel werk en een te hoge werkdruk ontstaat. In de prioritering zullen dan de handhavingszaken lager komen te staan, er zullen dus minder handhavingszaken zaken opgepakt kunnen worden. Het eind van deze mogelijkheid is dan ook bereikt, we kunnen dan niet meer voldoen aan de wettelijke eis.

Wat mag het kosten?
De totale kosten voor gemeente Achtkarspelen voor 0,25 fte juridische adviseur/beleidsmedewerker worden geschat op € 27.500. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd.
Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 27.500, waardoor binnen de WM8TD voor 0,5 fte juridische adviseur/beleidsmedewerker een budget van € 55.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 27	- 27	- 27	- 27

01.02 Schenken onder de 18 jaar

Wat willen we?
We willen dat er minder alcohol wordt geschonken aan mensen onder de 18 jaar. Wij hebben geconstateerd dat het naleefgedrag op dit punt slecht is. Dit heeft nadelige gevolgen voor de gezondheid van de jeugd. Wij willen het naleefgedrag verbeteren in het belang van de gezondheid.

Wat stellen we voor?
Wij stellen voor om tweejaarlijks proactief controles op het schenken van drank aan mensen onder de 18 jaar te laten doen door een extern bureau.

Wat als we het niet doen?
Als wij dit niet doen dan blijft het naleefgedrag naar verwachting laag. Dit brengt gevolgen voor de gezondheid met zich mee alsmede gevolgen voor de openbare orde en de handhaving hiervan.

Wat mag het kosten?
De totale kosten voor gemeente Achtkarspelen worden geschat op € 30.000.
Deze schatting is gebaseerd op een eerdere ervaring met een extern bureau voor deze taak.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 30	-	- 30	-

Verkeer, vervoer en waterstaat

effect	status
vragend (nadelig)	A - realisatiefase
biedend (voordelig)	B - planfase
neutraal	C - verkenfase
nog onbekend	onbekend

aard	raakvlak
1. onontkoombaar	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)
2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
3. wenselijk	beide DO's (via afstemming beleid)
	beide DO's én de WM (via de uitvoering)

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

02.01 Nieuw verkeer- en vervoerbeleid

Wat willen we?
Het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) is in 2015 vastgesteld met een doorlooptijd tot 2020. Vanwege de ontwikkelingen van de Omgevingsvisie en de Mobiliteitsvisie vanuit ANNO is het daarom verstandig om een nieuw vervoerplan op te stellen. Daarnaast werkt de Provincie Fryslân aan een Regionaal Mobiliteits Plan (RMP) waar gemeenten vervolgens op kunnen aanhaken.

Wat stellen we voor?
Werken aan een nieuw, omgevingsvisie-proof, GVVP. Mogelijke koppelkans met Tytsjerksteradiel.

Wat als we het niet doen?
Dan blijft het GVVP 2015 de leidraad.

Wat mag het kosten?
De kosten voor onze gemeente voor het opstellen worden geraamd op € 30.000.

Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

STRUCTUREEL

02.13 Civieltechnische medewerker

Wat willen we?
Er ligt een grote werkvoorraad aan civieltechnische projecten die voorbereid, bestek gereed en aanbesteed moet worden. Hierbij gaat het om realisatie van nieuwe projecten maar ook grote onderhoudsprojecten zoals rioolvervangingen en reconstructies. Met de bestaande formatie aan civieltechnisch medewerkers kunnen we deze werkzaamheden niet meer tijdig realiseren. De functie was eerst tijdelijk (voor 3 jaar) uitgezet, en daar was ook al budget voor, maar vanwege de tijdelijkheid van de functie niet invulbaar. Structureel is dat wel haalbaar.

Wat stellen we voor?
Structurele uitbreiding van 1 fte civieltechnische werkvoorbereiding bij het team Infra & Gebouwen van de gemeente Achtkarspelen.

Wat als we het niet doen?
Geen extra civieltechnisch medewerker heeft tot gevolg dat we niet alle projecten tijdig en/of binnen budget kunnen realiseren. Het college moet dan gaan prioriteren wat wel en wat later uitgevoerd moet worden. We zouden ook werkzaamheden uit kunnen besteden aan ingenieursbureaus maar onze ervaringen zijn dat dat tot (fors) hogere kosten leidt en toch ook nog heel veel begeleidende inzet vanuit de gemeente vraagt waardoor de capaciteit maar beperkt toeneemt. De hogere kosten kunnen worden doorberekend in de projecten maar dat zal leiden tot hogere kredietaanvragen en begrotingswijzigingen om bestaande kredieten bij te stellen.

Wat mag het kosten?
Doordat de civieltechnische medewerker wordt doorbelast op de projecten komen de extra personeelskosten ten laste van bestaande budgetten van projecten. Per saldo leidt dit dus niet tot uitzetting van de begroting. De dekking van de kosten voor de eerste drie jaar was al in de (meerjaren) begroting verwerkt tot en met 2024. De structurele uitvraag van de functie van civieltechnische medewerker wordt vanaf 2025 verwerkt in deze begroting. In deze kosten wordt ook de opslag overhead meegenomen. De verwerking heeft geen effect op het exploitatieresultaat omdat de kosten gedekt worden uit de projecten.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

02.14 Aanleggen voetpad korfbalterrein Boelenslaan

Wat willen we?
Vanuit het dorp (Plaatselijk Belang, korfbalvereniging en de basisschool) is het verzoek gekomen om een kortere route te creëren naar het sportveld. Men hoeft dan niet helemaal om te lopen door het dorp heen.

Wat stellen we voor?
Het creëren van een toegangspad zodat er een kortere route ontstaat om bij het sportveld te komen.

Wat als we het niet doen?
Dan zal de oorspronkelijke route gehandhaafd blijven en doet men er langer over om bij het sportveld te komen.

Wat mag het kosten?
De totale investering bedraagt € 20.000 en zal ten laste van een investeringskrediet worden gebracht. De jaarlijkse kapitaalslasten zullen in het jaar na oplevering € 1.100 per jaar bedragen. In de kadernota is rekening gehouden met realisatie in 2023 en verantwoording van de kapitaallasten vanaf 2024.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	- 1	- 1	- 1

02.15 Zwerfafval

Wat willen we?
Een vervolg geven aan het zwerfafvalproject.

Wat stellen we voor?
De landelijke zwerfafvalvergoeding van Nedvang stopt per 1 januari 2023. Deze vergoeding werd gebruikt om via de plaatselijke belangen zwerfafvalopruimrondes te organiseren en de MOA is ingezet voor het buitengebied. Hiervoor ontvingen zij een vergoeding. Voor de gemeente was dit kostenneutraal. Nedvang werkt aan een nieuwe regeling maar het is nog onduidelijk hoe deze uitpakt. Wat wel duidelijk is, is dat een eventuele bijdrage pas achteraf uitgekeerd wordt en vele malen lager zal zijn dan de huidige. De vergoeding betrof 1,19 euro per inwoner. We stellen voor om een vervolg te geven aan het aanpakken van het zwerfafvalprobleem. Dit kan echter niet kosteloos voor de gemeente (zoals voorheen) omdat de landelijke vergoeding vervalt. Om de werkzaamheden uit te blijven voeren wordt budget aangevraagd.

Wat als we het niet doen?
Dan stopt het project.

Wat mag het kosten?
Afhankelijk van het gekozen vervolg bedragen de maximale kosten € 35.000 per jaar.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 35	- 35	- 35	- 35

Economie

(geen)

Onderwijs

(geen)

Sport, cultuur en recreatie

effect	status
vragend (nadelig)	A - realisatiefase
biedend (voordelig)	B - planfase
neutraal	C - verkenfase
nog onbekend	onbekend

aard	raakvlak
1. onontkoombaar	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)
2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
3. wenselijk	beide DO's (via afstemming beleid)
	beide DO's én de WM (via de uitvoering)

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

05.02 Periodiek opruimen rubberkorrels kunstgrasvelden

Wat willen we?
De verspreiding van rubberkorrels rondom kunstgrasvelden voorkomen.

Wat stellen we voor?
Naast dat er al diverse maatregelen zijn uitgevoerd (bijvoorbeeld het plaatsen van kantplanken en schoonlooproosters), is het ook noodzakelijk om periodiek de rubberkorrels rondom kunstgrasvelden op te ruimen om zo verspreiding te voorkomen.

Wat als we het niet doen?
Dat is geen optie, wij zijn wettelijk verplicht om verontreiniging van de bodem te voorkomen.

Wat mag het kosten?
De verwachting is dat er circa € 6.000 inclusief btw per jaar benodigd is.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 6	- 6	- 6	- 6

05.05 Bestrijding Jacobskruiskruid

Wat willen we?
Naar aanleiding van de aangenomen motie 'Bestriding ynfasive eksoaten: Jabikskrûd (motie P5-M14)' is er in 2020 en 2021 extra ingezet op het bestrijden van Jacobskruiskruid. De locaties waar de planten voorkwamen zijn inzichtelijk gemaakt en nieuwe potentierijke locaties (bijvoorbeeld waar grond geroerd is) zijn gemonitord. Er is pleksgewijs gemaaid (waarbij het maaisel is afgevoerd) om uitzaai van de plant te voorkomen. Daarnaast zijn ook planten met inzet van de MOA uitgestoken. Deze zeer arbeidsintensieve beheermethode is effectief gebleken, waardoor het voorkomen van de plant beheersbaar is gebleven en de plant zich niet verder heeft uitgebreid. We willen aan de hand van deze resultaten deze beheermethode continueren.

Wat stellen we voor?
Een verhoging van het onderhoudsbudget voor het beheersbaar houden van het Jacobskruiskruid.

Wat als we het niet doen?
Hoewel zonder deze extra inspanning kan worden voldaan aan de 'Jakobskruiskruidverordening provincie-Fryslân 2007', ontstaat er een risico dat de Jacobskruiskruid zich zal verspreiden en het niet beheersbaar kan worden gehouden.

Wat mag het kosten?
De extra kosten voor deze voorgestelde maatregel bedragen € 12.500.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 13	- 13	- 13	- 13

Sociaal domein

effect	status
vragend (nadelig)	A - realisatiefase
biedend (voordelig)	B - planfase
neutraal	C - verkenfase
nog onbekend	onbekend

aard	raakvlak
1. onontkoombaar	alléén eigen DO en níet de WM (via de uitvoering)
2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
3. wenselijk	beide DO's (via afstemming beleid)
	beide DO's én de WM (via de uitvoering)

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG
06.02 Subsidies visie Sociale Basis

Wat willen we?
We willen werken aan een stevige sociale basis in de dorpen in de gemeente Achtkarspelen. De visie sociale basis (4 november 2021) vormt het kader voor het versterken van de sociale basis. De subsidieregeling versterken sociale basis 2023 - 2027 biedt een kader voor partijen om subsidie aan te vragen voor activiteiten die bijdragen aan het versterken van de sociale basis. Partijen konden tot 1 april een subsidieaanvraag indienen. De aanvragen zijn beoordeeld door een commissie. De uitkomsten zijn voorgelegd aan het college.

Wat stellen we voor?
Het college biedt de raad voorafgaand aan de kadernotabespreking, door middel van een apart raadsvoorstel, inzicht over de subsidieverlening en stelt de raad voor om bij de kadernota 2023 € 157.000 incidentele middelen op te nemen voor de sociale basis, bouwsteen ontmoeten & betrokkenheid.

Wat als we het niet doen?
Dan bieden we de raad niet de mogelijkheid om inhoudelijk in discussie te gaan over wat er volgens hen nodig is in het versterken van de sociale basis.

Wat mag het kosten?
Het college stelt (via een apart raadsvoorstel) de raad voor om bij de kadernota 2023 € 157.000 incidentele middelen op te nemen voor de sociale basis, bouwsteen ontmoeten & betrokkenheid.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

06.03 Inkoop Wmo & Participatiewet (Implementatieplan)

Wat willen we?
De inkoopstrategie Wmo en Participatie heeft tot doel om effectieve en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening te kunnen blijven bieden bij een groeiend aantal zorgbehoeftige inwoners (door vergrijzing). In deze inkoopstrategie wordt gekozen voor twee verschillende manieren van inkoop en bekostiging (wijze waarop we gaan betalen voor de ondersteuningsdiensten). We maken hierbij onderscheid in de inkoop van de ondersteuning aan ouderen en de inkoop van de ondersteuning aan (jong-) volwassenen. Daarnaast onderzoeken we of vervoer van en naar de dagbesteding op een andere wijze kan worden georganiseerd.

Wat stellen we voor?
Het vertalen van en het tot uitvoering brengen van de inkoopstrategie vraagt om een zorgvuldig proces naar inwoners, zorgaanbieders en naar de ambtelijke organisatie. Met het implementatieplan is in kaart gebracht welke activiteiten en inzet nodig is om het inkoopproces te doorlopen en de inkoopstrategie te implementeren. Hiermee is een incidentele investering gemoeid.

Wat als we het niet doen?
De inkoopstrategie is vastgesteld en hiermee is er draagvlak voor de gekozen wijzigingen om de ondersteuning voor inwoners in het kader van de Wmo en de Participatiewet op een toekomstbestendige wijze te organiseren. Het alternatief is om de huidige wijze van inkoop niet te wijzigen en door te gaan op dezelfde weg. Echter, hiermee heeft de gemeente dan geen instrumenten in handen om met de inkoop strakker te sturen op zowel inhoud als op de uitgaven. De sturing blijft dan volledig liggen bij de gebiedsteammedewerkers op casusniveau. Gezien er structureel minder fte’s beschikbaar zijn en de ondersteuningsvragen groeien, is dit voor de toekomst niet houdbaar.

Wat mag het kosten?
De (totale) kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 122.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 122.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 244.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Deze incidentele investering is nodig om de extra werkzaamheden die gepaard gaan met het doorlopen van het inkoopproces en met de implementatie van de inkoopstrategie voor de ambtelijke organisatie te kunnen bekostigen.

Een deel van deze kosten (€ 49.000) zal al in 2022 worden gemaakt. Indien de raad bij de behandeling van de Kadernota instemt met de totale plan en kosten voor de inkoopstrategie, zullen de kosten voor 2022 worden opgenomen in de begrotingswijziging van oktober 2022. De kosten voor 2023 bedragen € 73.000 (€ 122.000 - € 49.000).

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

STRUCTUREEL

06.04 Hoofdlijnenakkoord GGZ

Wat willen we?
In het Hoofdlijnenakkoord GGZ zijn structurele middelen ter beschikking gesteld aan de gemeenten om vorm te geven aan de ambulantisering van mensen met GGZ-problematiek De herallocatie van middelen moet ertoe bijdragen dat de achterstand in kwaliteit van leven van mensen met een ernstige psychiatrische aandoening (EPA) wordt ingehaald en dat betrokkenen beter in staat worden gesteld een gezond, veilig, sociaal en maatschappelijk leven te leiden.

Deze middelen worden aan de centrumgemeenten (Leeuwarden) ter beschikking gesteld. In Sociaal Domein Fryslân verband is afgesproken dat deze middelen aan de lokale gemeenten ter beschikking worden gesteld. Hiermee kan iedere gemeente zelf invulling geven aan ambulante zorg/ondersteuning voor mensen met een (ernstige) psychiatrische aandoening.

Wat stellen we voor?
Deze middelen gebruiken voor de doelgroep waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Voorgesteld wordt om een plan te maken waarmee de zorg en ondersteuning beter op elkaar worden afgestemd en gepast wordt ingezet. Gelet op de kwetsbaarheid van de doelgroep is het van belang om tijdig zorg en ondersteuning op- of af te schalen. We denken aan het aansluiten bij de EPA pilot of een andere vorm. Doel is om er voor te zorgen dat burgers met ernstige psychiatrische aandoeningen passende zorg en ondersteuning ontvangen waardoor ze zelfstandig kunnen blijven wonen. Samenwerking met de GGZ-zorgaanbieders (Zvw/Wlz) is hierbij van belang.

Wat als we het niet doen?
De middelen zijn van Rijkswege beschikbaar gesteld voor de ambulantisering GGZ. Dit op aandringen van de gezamenlijke gemeenten (VNG). Als we het niet doen wordt in de gemeente niet gestimuleerd dat mensen met ernstige psychiatrische problemen meedoen aan de samenleving. Door passende ambulante zorg worden hogere kosten voorkomen.

Wat mag het kosten?
De middelen die de gemeente Achtkarspelen via de centrumgemeente ontvangt bedragen € 107.000. Deze middelen willen we volledig inzetten voor de lokale inzet en lokaal beleid van de ambulantisering. Op deze manier heeft de inzet van deze middelen voor de gemeente een budgettair neutraal effect op het begrotingssaldo.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

06.06 Participatiebeleid (uitvoeringsplan)

Wat willen we?
Wij willen dat iedereen meedoet en participeert naar vermogen. Deze ambitie hebben we vastgelegd in het nieuwe beleidsplan Participatie dat de raad in december 2021 heeft vastgesteld.

Wat stellen we voor?
Naar aanleiding van het nieuwe participatiebeleid maken we een uitvoeringsplan. Dit om te beoordelen of we onze ambities voor de komende jaren kunnen waarmaken met de inzet van de bestaande formatie en budgetten voor re-integratie dienstverlening. Het opstellen van het uitvoeringsplan vraagt tijd en moet zorgvuldig gebeuren. Wij streven ernaar dat dit plan in september van dit jaar klaar is. Bij het opstellen van het uitvoeringsplan betrekken wij de ontwikkeling in het aantal bijstandsgerechtigden. Op dit moment daalt het aantal personen met een bijstandsuitkering nog steeds. Dat is positief. Vanaf 1 januari 2023 willen wij re-integratie dienstverlening organiseren bij De Kruidhof. Dit heeft de raad in oktober 2021 besloten. Dit jaar zetten we de stappen die daarvoor nodig zijn. Ook deze ontwikkeling betrekken wij bij het opstellen van het uitvoeringsplan.

Daarnaast herstellen we twee omissies in de begroting.

1. Bij de begroting 2021 is de ombuiging op De Kruidhof vastgesteld die vanaf 1 januari 2023 gerealiseerd moet zijn. De uitbreiding van het exploitatiemodel van De Kruidhof biedt de mogelijkheid om (meer) activerings- en participatietrajecten gericht op werk uit te voeren. Het uitgangspunt daarbij was dat er geen ombuiging voor het participatiebudget in de begroting 2021 ev. zou worden opgenomen. Er is echter toch een ombuiging opgenomen in de begroting 2021 ev.
2. Ook nemen we een bedrag op in de begroting 2023 ev. voor het Coördinatiepunt Social Return On Investement (CP SROI). Het CP SROI adviseert en ondersteunt opdrachtgevers en opdrachtnemers bij de uitvoering en monitoring van de Social Return afspraken in Fryslân. Tot en met 2020 werden de kosten van het CP SROI betaald door Werkgeversservicepunt Fryslân Werkt. Vanaf 2021 betalen de Friese gemeenten deze kosten zelf op basis van een verdeelsleutel. Dit was nog niet verwerkt in de begroting 2021 ev.

Wat als we het niet doen?
Dan hebben we mogelijk te weinig budget voor de uitvoering van het nieuwe participatiebeleid.

Wat mag het kosten?
Uitvoeringsplan
De WM8KTD voert het participatiebeleid uit voor zowel Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel. De kosten voor het uitvoeringsplan zijn voor beide gemeenten nog niet bekend.

Herstel ombuiging participatiebudget
De WM8KTD voert de Participatiewet uit voor Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel en zet hiervoor het participatiebudget in dat beide gemeenten beschikbaar stellen. De kosten voor het herstel van de ombuiging op het participatiebudget bedragen € 111.000 voor Achtkarspelen.

CP SROI
We schatten de kosten van het CP SROI voor Achtkarspelen op € 7.000.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 118	- 118	- 118	- 118

Volksgezondheid en milieu

(Geen)

Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing

(Geen)

Overhead

effect	status
vragend (nadelig)	A - realisatiefase
biedend (voordelig)	B - planfase
neutraal	C - verkenfase
nog onbekend	onbekend

aard	raakvlak
1. onontkoombaar	alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)
2. noodzakelijk	de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
3. wenselijk	beide DO's (via afstemming beleid)
	beide DO's én de WM (via de uitvoering)

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

00.04.01 Formatie medewerker recordbeheer

Wat willen we?
Eén van de functies is binnen team DIV is medewerker recordbeheer. Deze functie richt zich op het beheer van de digitale archieven, bijvoorbeeld in het (nieuwe) Document Management Systeem, en ondersteunt en adviseert gebruikers daarnaast bij de archiveringsprocessen in alle vakapplicaties. Daarbij richt zich deze functie op de verdere afbouw van het analoge archief, waar we ook al grote stappen in hebben gemaakt.
Per 2023 loopt de beschikbare formatie op deze functie terug van 3,00 fte naar 2,30 fte. Vier jaar geleden is namelijk tijdelijke formatie toegekend, die nu zijn einddatum nadert. De beschikbare formatie is te krap.

Verzocht wordt om een tijdelijke extra investering van 1,5 fte, voor de duur van twee jaar. Deze volgt vrij kort op de afgeronde reorganisatie. Inhoudelijk is dat te verklaren door de grote hoeveelheid werkzaamheden die voortkomen uit de uitfasering van het zaaksysteem COSA en de te verwachten taken die horen bij de implementatie van het nieuwe zaaksysteem en DMS. Nieuwe processen moeten worden ingericht in het nieuwe DMS en zaaksysteem en gebruikers hebben daarbij de komende tijd instructies nodig. Dit vraagt meer tijd, dan 1,5 jaar geleden is ingeschat. Daarbij komt het (onverwachte) vertrek van collega's vanuit het team, waardoor achterstanden ontstaan en een te grote druk ligt op medewerkers die nog relatief onervaren zijn in hun nieuwe functie.

Wat stellen we voor?
Een tijdelijke extra investering in de formatie van medewerker recordbeheer, door deze formatie voor een periode van twee jaar tijdelijk uit te breiden met 1,5 fte.
De formatie en huidige bezetting is op dit moment zowel kwantitatief als kwaliteit ontoereikend om de vele werkzaamheden uit te kunnen voeren. De rol van de medewerker recordbeheer verandert ook naar meer adviserend en controlerend richting gebruikers van vakapplicaties. Dat betekent dat de medewerkers ook tijd nodig hebben om zich een nieuwe rol en nieuwe vaardigheden eigen te maken. Bovendien hebben we te maken met diverse nieuwe wet- en regelgeving, zoals een Wet Open Overheid of Wet elektronische Publicatie met impact op de werkprocessen op het gebied van de informatiehuishouding.
Zowel de periode van 2 jaar als de gevraagde tijdelijke extra formatie is minimaal kijkende naar de kwalitatieve en kwantitatieve bezetting.

De tijdelijke formatie is nodig voor alle werkzaamheden die voortkomen uit de implementatie van het zaakgericht werken, de werkzaamheden voor een digitale/transparante informatiehuishouding (WeP en WOO) en om medewerkers ruimte te bieden om hun vakinhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling vorm te geven.

De komende twee jaar is het nodig om te beoordelen wat een reële benodigde formatie is op de functie van medewerker recordbeheer.

Wat als we het niet doen?
Er bestaan dan te grote risico's op onvoldoende kwaliteit in de digitale archivering, worden achterstanden niet weggewerkt worden en deze lopen naar verwachting verder op.
De implementatie van het nieuwe zaaksysteem Corsa/Liber en de gebruikers daarin actief begeleiden qua inrichting van archiveringsprocessen lopen vertraging op en er ontstaan mogelijk risico's in het juist archiveren binnen vakapplicaties.
De werkdruk is dusdanig hoog, dat ook risico bestaat op uitval.

Wat mag het kosten?
De kosten voor resp. 2023 en 2024 voor Achtkarspelen worden geschat op € 67.000 per jaar. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 67.000 per jaar, waardoor binnen de WM8KTD een budget van € 134.000 per jaar beschikbaar komt voor de uitvoering.

Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

00.04.09 Organiseren en faciliteren van het thuiswerken

Wat willen we?
Het thuiswerken voor onze medewerkers mogelijk maken waarbij wordt voorzien in de behoefte van medewerkers en waarbij rekening is gehouden met de voorschriften op grond van de Arbeidsomstighedenwet en de daarbij te nemen verantwoordelijkheden van de werkgever.

Wat stellen we voor?
Vooruitlopend op de definitieve besluitvorming in beginsel incidenteel middelen beschikbaar te stellen voor het kunnen voorzien in thuiswerkplekvoorzieningen voor naar schatting 380 medewerkers in 2023, en in de daarop volgende jaren structureel jaarlijks voorzieningen voor personele wisselingen van naar schatting 75 medewerkers.

Voor deze bedragen wordt aan medewerkers (380 in 2023 en 75 per jaar in de jaren daarna) een voucher verstrekt voor de aanschaf van meubilair, waarbij de uitgifte wordt gefaciliteerd door een extern bedrijf.
Het nadeel van deze keuze is dat deze kosten niet geactiveerd mogen worden.
Voordeel is dat de interne organisatie volledig ontzorgd wordt bij zowel de eerste aanvragen van thuiswerkplekken als bij de mutaties van personeel.

NB
In de praktijk kan het aantal gebruik makende medewerkers afwijken van het aantal dat uit de inventarisatie naar voren kwam. Gevolg is dat ook de daadwerkelijke kosten anders kunnen uitvallen.

Wat als we het niet doen?
- Het niet voldoen aan de Arbeidsomstandigheden wet op het gebied van werkplekvoorzieningen.
- Het geen uitvoering kunnen geven aan de door de raad vastgestelde duurzaamheidsagenda van onze gemeenten, waarin is vastgesteld dat gemeenten het thuiswerken willen stimuleren.
- Het niet kunnen bijdragen aan een duurzame gemeente, door veel reisbewegingen onder de medewerkers.
- Grote risico's van uitval van medewerkers door ziekte als gevolg lichamelijk ongemak.
- Geen aantrekkelijk werkgever zijn door achterblijven in de veranderende maatschappelijk wensenniveau.
- Ontevredenheid binnen de organisaties.

Wat mag het kosten?
Structureel
De structurele kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 28.000.
De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd.
Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 28.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 56.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Incidenteel
Voor 2023 worden de kosten voor Achtkarspelen geschat op € 143.000 (waarvan € 115.000 incidenteel en € 28.000 structureel).
De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd.
Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 143.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 285.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 28	- 28	- 28	- 28

00.04.11 Capaciteitsuitbreiding contractmanagement en contractbeheer

Wat willen we?
We willen de kwaliteit van het contractmanagement (en daarmee inkoopacties) verbeteren door in de eerste plaats de visie en kaders waarbinnen het contractmanagement plaatsvindt vast te stellen en in de tweede plaats een stap te zetten om de daarin omschreven doelstellingen van contractmanagement te behalen.
Dit betekent concreet dat rollen en verantwoordelijkheden in het kader van contractmanagement duidelijk zijn belegd, contractbeheer georganiseerd is en het contractbeheerproces geborgd en bekend is bij de medewerkers.

Wat stellen we voor?
Inhuur van een projectleider voor 1 jaar voor 24 uur per week om de visie en werkwijze goed te implementeren

Wat als we het niet doen?
Het ontbreken van een contractmanagementbeleid brengt o.a. de volgende risico's met zich mee:
- financiële risico's
- afspraken over prijsindexaties, boete- en kortingsclausules worden niet of nauwelijks gehandhaafd;
- dubbellingen in leveringen en diensten worden in de hand gewerkt en schaalvoordelen worden moeilijker behaald;
- juridische risico's
- rechtmatigheidsrisico's omdat er niet tijdig verlengd wordt, tijdig nieuwe inkoopacties worden uitgevoerd, buiten raamovereenkomsten wordt ingekocht;
- het aangaan van nadelige, onwenselijke en/of onrechtmatige afspraken;
- risico's op het gebied van kwaliteit, omdat er niet wordt geleverd wat is afgesproken.

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 60.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 60.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 120.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

00.04.12 Kwantitatieve en kwalitatieve impuls stafdiensten (HR en communicatie)

Wat willen we?
HRM
Bij het team HRM is sprake van een aanzienlijk ziekteverzuim/uitval en verloop. Er is daardoor sprake van grote uitdagingen die tot een aanzienlijk afbreukrisico leiden in de dienstverlening. Ook is de werkdruk daardoor onacceptabel toegenomen. Het eerdere plan van aanpak heeft nog onvoldoende beslag kunnen krijgen. Zowel de reguliere dienstverlening (zoals ondersteuning bij arbo & begeleiding verzuim, in- door en uitstroom) als de vraagstukken waar de organisatie mee kampt in het huidige ontwikkelstadium, kunnen onvoldoende worden bediend.

Communicatie
In 2021 is een plan voor de richting en inrichting van Communicatie opgeleverd. Door gebrek aan continuïteit en stabiliteit en door extra werkdruk in verband met o.a. de coronacrisis, Oekraïense vluchtelingen en de verkiezingen, is de verdere uitwerking van het plan blijven liggen.
De uitwerking ervan is in 2022 verder opgepakt. Wat nu duidelijk wordt, is dat het plan dat er ligt met de huidige bezetting niet uitgevoerd kan worden. Met het plan dat nu voorligt kan het team afstand nemen van de huidige ad-hoc-werkwijze. In het najaar wordt voor de ondersteuning van de drie clusters en het bestuur een strategisch plan ontwikkeld.

Wat stellen we voor?
Het is nodig om met een kwantitatieve en kwalitatieve impuls bij Team Advies te voorzien in continuering van de (tijdelijk) beschikbare extra capaciteit om tot een toekomstbestendige bestendige inrichting te komen en om de voortgang in de werkzaamheden te borgen. Om hierin te voorzien wordt voorgesteld om de nu beschikbare tijdelijk flexibele schil bij zowel Hrm (3,5 fte) als bij Communicatie (2,0 fte) in 2023 nog met één jaar te continueren.

In het vierde kwartaal van 2022 wordt een plan voor de herinrichting en -positionering van Team Advies opgeleverd, op basis waarvan structurele keuzes kunnen worden gemaakt.

Wat als we het niet doen?
Indien negatief wordt besloten, komt de continuïteit van de dienstverlening van de ondersteunende stafdiensten in het gedrang. In het ergste geval kunnen essentiële taken niet langer worden gegarandeerd. Ook is er aanzienlijk risico op verdere uitval of vertrekkende medewerkers.

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 296.500. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 296.500, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 593.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

00.04.16 HR: Recruitment

Wat willen we?
De doorontwikkeling van onze organisatie vraagt om goede medewerkers. In de komende jaren (tot 2030) stroomt 25% van ons personeelsbestand uit door het bereiken van de pensioenleeftijd. In de afgelopen periode is gebleken dat het steeds moeilijker wordt om kandidaten te bewegen bij onze organisatie te komen werken. Door krapte op de arbeidsmarkt en doordat onze vraag naar arbeidskrachten verandert van operationeel naar steeds meer strategisch. Om de juiste kandidaten voor onze organisatie te werven is het belangrijk om een goede arbeidsmarktstrategie te ontwikkelen

Daar valt onder: Werving en Selectie, Recruitment en Arbeidsmarktcommunicatie.

Wat stellen we voor?
De ontwikkeling en uitvoering van een arbeidsmarktstrategie.
Een juiste uitstraling, het vinden van de juiste kandidaten voor vacatures en een professioneel en modern Werving & Selectiebeleid.

1. De ontwikkeling van een arbeidsmarktcampagne (45.000, eenmalig)
2. Het sluiten van een raamcontract met een of meer recruitmentbureaus (40.000, structureel per jaar)

Wat als we het niet doen?
Dan verslechtert onze concurrentiepositie op de huidige krappe arbeidsmarkt. We slagen er dan niet in om de medewerkers die in de komende jaren vertrekken te vervangen. Ook het aantrekken van medewerkers op strategisch niveau wordt steeds moeilijker.

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 22.500 incidenteel en € 20.000 structureel. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een structurele extra bijdrage van € 20.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 40.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Het onderwerp Ontwikkelen van een arbeidsmarktcampagne waarvoor we per gemeente € 22.500 vragen, classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 20	- 20	- 20	- 20

00.04.17 HR: Vlootschouw in het kader van Strategisch Personeelsplan (SPP)

Wat willen we?
De drie organisaties zitten in een ontwikkeltraject. In het onderzoek van Berenschot in 2021 werd een aantal zaken geconstateerd in relatie tot de ontwikkeling van onze medewerkers. Inzicht in de kwaliteiten, mogelijkheden en groeipotentieel van ons huidige medewerkersbestand, afgezet tegen onze opgaven, is voor de ontwikkeling van onze organisaties essentieel. Daarmee kunnen HR-instrumenten als werving & selectie, mobiliteit en leren & ontwikkelen heel gericht en effectief ingezet worden.

Wat stellen we voor?
Om dit gestalte te geven stellen we het volgende voor:
- Het inhuren van expertise (6 maanden voor 16 uur per week à € 100,-/per uur)
- Aankoop tool incl. implementatie en licentie
- Opleiding medewerkers HR

Betreffen eenmalige uitgaven.

Wat als we het niet doen?
Dan krijgen we geen inzage in het potentieel van onze medewerkers en stagneert de organisatieontwikkeling op dat punt. HR-instrumentarium voor ontwikkeling en doorstroom van medewerkers wordt dan gefragmenteerd en minder effectief ingezet.

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 37.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 37.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 74.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

00.04.18 Omzetting van het dashboard (digitalisering) voor Liberaux

Wat willen we?
Wij willen digitale uitwisseling van kennis met andere gemeenten. Dit willen wij in het kader van het uitvoering geven aan de Kwaliteitscriteria. De kwaliteitscriteria betreft een wettelijke plicht waaraan vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in het kader van de uitvoering van de regelgeving in het Wabo-domein aan moet voldoen.
Provincie breed is afgesproken dat de samenwerkende Fryske gemeenten deze stap zetten.

Wat stellen we voor?
Wij stellen voor om het VTH-dashboard te digitaliseren. Het dashboard kan online effectief en snel actueel gehouden worden. Wij stellen voor om, via deze weg, maximaal gebruik te maken van de provinciale samenwerking op gebied VTH.

Wat als we het niet doen?
Als wij dit niet doen dan moeten wij blijven werken via Excel lijsten. Deze dienen handmatig geactualiseerd te worden. Er is dan geen sprake van overzicht. Ook is er geen sprake van inzicht in/kennis van de expertise binnen de samenwerkende gemeenten. Tenslotte zouden wij dan ook niet voldoen aan de gemaakte afspraken.

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 4.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 4.000, waardoor binnen de WM8KTD een budget van € 8.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

00.04.20 I&A: doorontwikkelingen team en organisatie

Wat willen we?
Het is van groot belang dat we de continuïteit van onze ICT-omgeving kunnen waarborgen en andere manieren van (digitaal) werken kunnen faciliteren. De praktijkervaring van team I&A leert dat het onmogelijk is om dit met de huidige bezetting te doen. Dit wordt ondersteund door het vorig jaar uitgevoerde benchmarkonderzoek door een extern adviesbureau.

Rode draad is dat we een ernstig continuïteitsrisico lopen door een combinatie van veelheid aan verplichtingen en uitdagingen, te weinig mensen en het als gevolg daarvan moeten combineren van vele verschillende rollen. Een doorontwikkeling van het team I@A is daarvoor noodzakelijk.

Wat stellen we voor?
We stellen voor om een tweetal functies concreet in te vullen en daarnaast een tijdelijk programmabudget beschikbaar te stellen om de doorontwikkeling mogelijk te maken.

Dit kan worden gezien als een eerste deel van deze maatregelen, eerst op incidentele basis, om te kunnen beschikken over specialistische functies die deze doorontwikkeling faciliteren. Het gaat dan om een coördinator 'functioneel beheer & datagedreven werken' met een programmabudget 'Ontwikkelopgave I&A' en daarnaast een architectuurspecialist. De architectuurspecialist werkt op basis van de informatiestrategie en informatiekundige visie de gewenste inrichting uit, en onderhoud relatie(verbindingen) tussen applicaties, datastromen, onderliggende hardware en het netwerk.

Verwacht wordt dat de doorontwikkeling in toekomstige kadernota's nog verdere investeringen vraagt, die nu nog niet goed te overzien zijn of waarvan de volgordelijkheid en haalbaarheid nu voor de organisatie belemmeringen geven. Een verzoek voor structurele invulling van functies volgt, als we het totaal van de ontwikkeling en benodigdheden goed kunnen overzien.

Wat als we het niet doen?
Dan komt de realisatie van projecten (en daarmee de continuïteit van de ICT-omgeving, wettelijke verplichtingen en interne en externe dienstverlening) in gevaar, ontstaat er verloop of verzuim als gevolg van een te hoge werkdruk.

Wat mag het kosten?
De kosten voor de gemeente Achtkarspelen worden geschat op € 192.000 per jaar voor 2023 en 2024.

De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 192.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 384.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

De totale kosten van € 384.000 zijn bestemd voor:

- 1,00 fte Architectuurspecialist
  De totale kosten bedragen € 112.000, waarvan beide gemeenten de helft dragen.

- 1,00 fte Coördinatie-/ontwikkelopdracht functioneel beheer & datagedreven werken
  De totale kosten bedragen € 112.000, waarvan beide gemeenten de helft dragen.

- Programmabudget ontwikkelopgave I&A
  De totale kosten bedragen € 160.000, waarvan beide gemeenten de helft dragen.

Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
-	-	-	-

STRUCTUREEL

00.04.02 IBP / Informatieveiligheid

Wat willen we?
De Wet politiegegevens (Wpg) stelt het verplicht om periodiek audits te laten uit voeren. Dit is 1 x per 4 jaar extern en in de overige jaren vinden interne audits plaats. Hierop volgen verbeterplannen, die in verhouding staan tot de mate van politiegegevens binnen onze werkprocessen (bij VTH-V voornamelijk).

Wat stellen we voor?
Om te kunnen voldoen aan de verplichte audit, is een budget van in totaal € 5.000 noodzakelijk om deze Wpg-audit uit te kunnen voeren.
Het gevraagde bedrag wordt toegevoegd aan het budget Informatieveiligheid, waaruit ook de Ensia-audits betaald worden.

Wat als we het niet doen?
Dan overschrijden we structureel op het budget Informatieveiligheid en in het ergste geval kunnen we niet voldoen aan de verplichting om een Wpg-audit uit te voeren.

Wat mag het kosten?
Structureel
De kosten voor gemeente Achtkarspelen worden geschat op € 2.500. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 2.500, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 5.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 3	- 3	- 3	- 3

00.04.03 ICT Diverse noodzakelijke upgrades

Wat willen we?
Elke 5 tot 7 jaar moeten onze servers vervangen worden omdat ze technisch zijn afgeschreven, enerzijds omdat de kans op uitval hoog wordt en anderzijds omdat er geen onderhoud meer mogelijk is. Om deze servers in stand te houden schaffen we aan servers verbonden onderhoudslicenties aan. Om bij te blijven en de continuïteit te bieden in gebruik en veiligheid van onze servers is het periodiek updaten van die licenties noodzakelijk.

Wat stellen we voor?
Bij de aanschaf van de servers worden ook Microsoft datacenter licenties aangeschaft, hiervoor zijn middelen beschikbaar.
Naast de licenties is het mogelijk om onderhoud en upgrade support bij deze licenties af te nemen, waarmee je periodiek kunt upgraden. Deze upgrade licenties hebben wij in het verleden niet aangeschaft, maar zijn wel noodzakelijk om continuïteit te bieden in gebruik en veiligheid van deze servers.
Wij stellen voor deze upgrade licenties aan te schaffen. Positief effect van de upgrade licenties is dat over 5 jaar geen vervangende aanschaf meer nodig is, deze valt dan binnen het upgrade support.

Wat als we het niet doen?
Het is de afgelopen jaren gebleken dat updates gedurende het gebruik noodzakelijk zijn om continuïteit te bieden in gebruik en veiligheid van onze servers. Als we deze update-licenties niet afnemen, lopen we onnodige risico's op dat gebied.

Wat mag het kosten?
Structureel
De kosten voor gemeente Achtkarspelen worden geschat op € 13.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 13.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 26.000 beschikbaar komt voor de uitvoering

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 13	- 13	- 13	- 13

00.04.04 ICT Datagedreven werken

Wat willen we?
Als gevolg van de overgang van Centric naar Pink-applicaties hebben we op dit moment in ons systeemlandschap geen/onvoldoende mogelijkheden om datakoppelingen in te stellen tussen een groot aantal applicaties (zoals Belastingen, Financiën, Zaaksysteem, Vth, KCC). Dit beperkt zowel de organisatie in de eigen beschikbaarheid van data en analysemogelijkheden maar gaat ook ten koste van de dataontsluiting voor onze burgers.
Het in stand houden van een situatie met ad-hoc oplossingen is erg arbeidsintensief en fout-/risicogevoelig. Het is daarom wenselijk om data niet meer met verschillende tools en uit de verschillende applicaties te halen, maar dit centraal te organiseren. Door dit te combineren tot één oplossing kunnen wij data beter ontsluiten, beschikken we zelf over de data (baas over eigen data) en kunnen het uitvoeren tegen lagere kosten.
De keuze voor een centrale oplossing maakt voor de toekomst ook de weg vrij om door te ontwikkelen naar datagedreven werken en sturing. Eventuele plannen zullen als separaat project worden opgepakt en te zijner tijd aan de raad worden voorgelegd.

Wat stellen we voor?
We stellen voor om een door een iedereen te gebruiken centrale ICT-oplossing aan te schaffen, passend binnen ons Microsoft-platform, waarbij het datamanagement vanuit één centraal dashboard beschikking wordt gemaakt.

Wat als we het niet doen?
Dan zijn we niet in staat om toekomstige ambities m.b.t. datagedreven werken in te vullen, en niet in staat om verschillende databronnen met elkaar te combineren. Als alternatief kunnen we kiezen voor aanvullende modules per applicatie, maar dat heeft als nadeel dat data niet kan worden gecombineerd. Ook leidt dit tot een hogere geldvraag, omdat de som van de kosten van de losse oplossingen hoger uit zal vallen.

Wat mag het kosten?
De kosten voor gemeente Achtkarspelen worden geschat op € 25.000.

De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 25.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 50.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 25	- 25	- 25	- 25

00.04.05 ICT Informatieveiligheid (technisch)

Wat willen we?
Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid ook toe. We merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen fors toenemen. Ook de complexiteit en de impact van security-incidenten nemen toe op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau. Betrouwbare (en veilige) informatievoorziening is een absolute randvoorwaarde voor een gemeente.
Informatiebeveiliging is niet alleen de verantwoordelijkheid van ICT, maar ook van proceseigenaren en lijnmanagers, waarbij de eindverantwoordelijkheid ligt bij de bestuurders.
Gezien de toenemende complexiteit van dreigingen en aanvallen zijn conventionele beveiligingsmaatregelen steeds vaker niet meer toereikend.
Er worden daartoe diverse maatregelen ondernomen, zoals het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die geldt als basisnormenkader binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) voor informatiebeveiliging.
Als 8KTD willen we een veilige informatievoorziening leveren, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is daarbij leidend voor onze organisatie. De implementatie van de BIO vergt een aantal jaren.

Wat stellen we voor?
Als gemeente nemen wij deel aan GGI-Veilig (GGI staat voor Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur) en kunnen daarmee onze digitale weerbaarheid verhogen en onze ICT-infrastructuur nog veiliger maken. Bovendien kunnen wij een volgende belangrijke stap zetten in het pakken van regie op onze ICT-infrastructuur.
GGI-Veilig bestaat uit een portfolio van producten en diensten voor operationele informatiebeveiliging. Via GGI-Veilig nemen gemeenten onder meer een actieve monitoring- en responsedienst af voor het bewaken van gedrag en acties op het eigen bedrijfsnetwerk. Ook worden beveiligingsproducten voor de gemeentelijke ICT-infrastructuur afgenomen (zoals firewalls, anti-DDoS, end-point protection).
De komende jaren zullen we de BIO verder implementeren. We stellen voor de middelen ter beschikking te stellen om aan de gestelde eisen te kunnen voldoen.

Wat als we het niet doen?
Dan kunnen we niet voldoen aan de gestelde eisen in de BIO, maar belangrijker nog dat we dan de betrouwbaarheid van onze informatievoorziening onvoldoende kunnen waarborgen.

Wat mag het kosten?
Binnen de huidige ICT-begroting zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de noodzakelijke volgende stappen structureel op te vangen. We vragen daarom de volgende aanvullende middelen voor de gemeente Achtkarspelen:

- voor 2023 € 13.000
- voor 2024 van € 23.000
- vanaf 2025 jaarlijks € 43.000

De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van respectievelijk € 13.000, € 23.000 en € 43.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 26.000 (2023), € 46.000 (2024) en € 86.000 (vanaf 2025) beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	**2024**	**2025**	**2026**
- 13	- 23	- 43	- 43

00.04.07 Facilitair senior beleidsadviseur

Wat willen we?
Zonder externe inhuur slagvaardig en efficiënt dienstverlenings- en huisvestingsuitdagingen beleidsmatig continu kunnen vormgeven en uitvoeren (bv. invoering hybride werken). Hiermee proactief conceptueel concurrerend worden ten opzichte van andere organisaties, het werkplezier bij medewerkers vergroten én een bijdrage te leveren aan een betere arbeidsmarktpositie. Door dit structureel vanuit de eigen organisatie te gaan oppakken in plaats van steeds ad hoc met inhuur, wordt de doorlooptijd van trajecten korter, de samenhang en integraliteit groter en kan met minder menskracht meer en sneller worden bereikt.

Wat stellen we voor?
Binnen de Werkmaatschappij aan team facilitair één brede functie (0,85 fte) toevoegen om daarmee alle drie organisaties duurzaam en slagvaardig te kunnen bedienen op strategisch en tactisch niveau incl. projectleiding. Om daarmee continu behoeftes en interne vraagstukken op het gebied van dienstverlening en huisvesting te kunnen peilen, te vergelijken middels marktverkenningen, integraal vorm te geven en als trekker uit te voeren.

Wat als we het niet doen?
Binnen het facilitaire taakveld is op dit moment geen enkele strategische capaciteit aanwezig, terwijl ook dit een taakveld is waar continu projecten spelen en ontwikkelingen gaande zijn. De doorontwikkeling in de dienstverlening stokt, we zijn qua inrichting en facilitering onvoldoende concurrerend en slagvaardig.

In de huidige situatie is voor iedere planvorming, beleid of projectleiding externe inhuur nodig. De praktijk leert dat inhuur voor een plan gemiddeld € 40.000 kost en de implementatie € 60.000. Omdat we reeds achter de feiten aanlopen én dit ook een taakveld is waar ontwikkelingen en projecten continu aan de orde zijn, zijn de jaarlijkse kosten voor externe inhuur aanzienlijk. Daarbij is de verwachting dat deze zullen gaan toenemen. Ten eerste om vooral de achterstanden in te lopen, maar ook om daarnaast de continue doorontwikkeling vorm te geven. Wij schatten in dat dit kan oplopen tot € 100.000 inhuurkosten op jaarbasis.

Wat mag het kosten?
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 46.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 46.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 92.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 46	- 46	- 46	- 46

00.04.08 Noodzakelijke upgrading financieel informatiesysteem naar een nieuw platform in de cloud

Wat willen we?
De continuïteit inzake onze financiële administratie garanderen, door de gebruiksvriendelijkheid en performance te verhogen en de functionaliteit uit te breiden.

Wat stellen we voor?
Vervroegd upgraden van ons financiële informatiesysteem naar een nieuw platform in de cloud.

Doordat het een systeemupgrade betreft bij dezelfde leverancier, is de verwachting dat dit beperkte gevolgen en impact heeft voor de projectbegeleiding vanuit ICT, voor key-users, budgethouders e.a..

Wat als we het niet doen?
Deze upgrade is noodzakelijk aangezien het huidige platform aanzienlijke tekortkomingen en continuïteitsrisico's, op het gebied van gebruiksvriendelijkheid, performance en functionaliteit heeft. Productontwikkeling op het bestaande platform vindt niet meer plaats.

Wat mag het kosten?
Structureel:
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 10.000.
De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd.

Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 10.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 20.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Incidenteel:
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 30.000 voor de migratie naar de Cloudomgeving en de overstap naar het nieuwe toekomstbestendige financiële systeem van iFinanciën. In het eenmalige budget is rekening gehouden met opleidingen op basis van het principe train de trainer. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 30.000, waardoor binnen de WM8KTD een budget van € 60.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Voor incidentele lasten hanteren we de lijn, dat deze ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht. In de Algemene Reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 10	- 10	- 10	- 10

00.04.19 DIV: Medewerker semi statisch en openbaar archief

Wat willen we?
Eén van de functies in het team DIV is de medewerker semi-statisch en openbaar archief. Deze functie kenmerkt zich door het dagelijkse toezicht op en de uitvoerende werkzaamheden in de semi-statische archieven (en de overbrenging naar openbare archieven). Deze functie omvat tevens adviserende taken inzake de openbaarheid, permanente bewaring en vernietiging van gegevens en over de toepassing van de Archiefverordening en Selectielijst. Voor het uitvoeren van deze taken, in deze hoeveelheid en op het huidige niveau van dienstverlening, is een totale formatie van 1,89 fte nodig.

Verzocht wordt om een structurele uitbreiding van de formatie met 0,49 fte op de functie medewerker semi-statisch en openbaar archief.

Met de reorganisatie DIV (vorig jaar) hebben we gerealiseerd dat voor beide gemeentelijke archieven (incl. private archieven) een medewerker werkzaam is met eenzelfde functieprofiel (opmaat voor harmonisatie van beleid en processen). Op basis van de huidige arbeidsmarkt, beschikbare kennis/ervaring op de functie en de hoeveelheid taken die we in eigen beheer uitvoeren en bovendien zoveel mogelijk willen harmoniseren tussen de gemeenten, is de formatie-uitbreiding nodig.

Wat stellen we voor?
Verzocht wordt om een structurele uitbreiding van de formatie met 0,49 fte op de functie medewerker semi-statisch en openbaar archief.
Per 1 januari 2023 is er slechtst 0,4 fte over voor invulling van de vacature. Dit blijkt onvoldoende gelet op de hoeveelheid werkzaamheden. Het ontvangen van bezoekers aan de archieven, de (informatie)vragen vanuit de organisatie en de samenleving, het beheer van private archieven, de harmonisatie van de archieven (te bepalen uniform beleid en werkprocessen) en daarnaast de zorg voor vernietiging en bewaring + zelf blijven uitvoeren van beschrijvende inventarissen van tijdvakken in het archief, maken een uitbreiding van formatie met 0,49 fte noodzakelijk.

Ook is relevant te vermelden dat dit een dusdanig specifieke functie is dat het de nodige tijd kost om goed ingewerkt te raken in de archieven en adequaat om te gaan met zoekvragen naar dossiers. Met de reorganisatie is een medewerker vanuit het team geplaatst op deze nieuwe functie. Met het aanstaande vertrek van de andere (zeer ervaren) medewerker wordt de aanwezige kennis en kwaliteit in het begin relatief kwetsbaar. Om enig succes te hebben in de werving van een nieuwe medewerker is een parttime functie van 32 uren per week een belangrijk uitgangspunt.

Daarnaast wordt met de inzet van vrijwilligers gestart voor werkzaamheden in de archieven die niet tot het takenpakket van deze medewerker(s) behoren. Zo wordt kritisch omgegaan met de beschikbare tijd van deze functie.

Wat als we het niet doen?
Dan ontstaat er een tekort op de formatie en kunnen taken niet worden uitgevoerd, met impact op de dienstverlening (in- en extern).

Wat mag het kosten?
Structureel
De kosten voor Achtkarspelen worden geschat op € 23.000. De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 23.000, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 46.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 23	- 23	- 23	- 23

00.04.21 Samengestelde objectregistratie (SOR)

Wat willen we?
De Samenhangende Objectenregistratie (SOR) wordt een landelijk uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid. Hierbij moet worden gedacht aan spoorlijnen, wegen, water, gebouwen en bomen, maar ook aan niet-zichtbare objecten, zoals bestuurlijke gebieden, woonplaatsen en openbare ruimten. Met de SOR wordt beoogd om meer samenhang aan te brengen tussen de verschillende objecttypen en de eigenschappen die daarover worden bijgehouden. Dit is onderdeel van het overheidsbrede regieprogramma DiS Geo.

Wat stellen we voor?
In kader van de SOR moet per 1 maart 2023 de basisregistratie kadaster (BRK) worden samengevoegd met de BAG. In 2023 vindt de doorontwikkeling plaats op het gebied van Beheer openbare Ruimte (BOR) en geografie. Hiertoe worden nieuwe informatiemodellen IM-BOR en IM-GEO ontwikkeld. We stellen voor de hiervoor beschikbare software aan te schaffen. Om aan te blijven sluiten op wet- en regelgeving moeten we in 2023 de Basisregistratie Kadaster (BRK) upgraden om aan te blijven sluiten op wet- en regelgeving.

Wat als we het niet doen?
Dan voldoen we niet aan de eisen die het Ministerie van BZK aan de Basisregistraties stelt en kunnen we géén gegevens meer uitwisselen met het Kadaster. Dit kan gevolgen hebben voor de WOZ-waardebepaling en dus voor de door ons te heffen belastingen.

Wat mag het kosten?
De kosten voor de gemeente Achtkarspelen worden geschat op € 7.500.

De taak wordt zowel voor Achtkarspelen als Tytsjerksteradiel binnen de WM8KTD uitgevoerd. Voor beide gemeenten betekent dit een extra bijdrage van € 7.500, waardoor binnen de WM8TD een budget van € 15.000 beschikbaar komt voor de uitvoering.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak

Financieel (x € 1.000)			
2023	2024	2025	2026
- 8	- 8	- 8	- 8

4 Voorstel aan de raad

Gelet op de in deze Kadernota geschetste ontwikkelingen stellen wij u voor om:

1. kennis te nemen van de ontwikkelingen in beleid zoals opgenomen in deze Kadernota 2023-2026, de te verwachten financiële gevolgen uit de aangegeven ontwikkelingen voor de meerjarenbegroting en het voorlopig verwachte meerjarig financieel perspectief;

Buitenpost, 14 juni 2022.

Burgemeester en wethouders van Achtkarspelen

BIJLAGE I Financiële ontwikkeling

Hieronder laten we de ontwikkelingen zien die het gevolg zijn van nieuw beleid of van ontwikkelingen in bestaand beleid. Programma-overstijgende onderwerpen worden als eerste getoond.

Onderwerp	Effect	Aard	Status	Raakvl.	2023	2024	2025	2026
Startsaldo van de Kadernota					**- 386**	**1.403**	**1.900**	**1.629**
Ontwikkeling Gemeentefonds					2.452	1.684	2.367	-524
Nieuw of gewijzigd beleid					**- 641**	**- 622**	**- 672**	**- 642**
00. Bestuur en ondersteuning								
00.01 Taakverzwaring strategische advisering colleges, raden, DB en AB					- 65	- 65	- 65	- 65
00.02 Historische informatie en materiaal gemeente Achtkarspelen en restauratie daarvan					- 4	- 4	- 4	- 4
00.03 Inrichten Mijngemeente.nl					- 13	- 13	- 13	- 13
00.04 Invulling actiepunten vanuit Communicatiestrategie					- 14	- 14	- 14	- 14
00.07 Dorpencoördinator					- 96	- 96	- 96	- 96
00.09 Bestuursondersteuning college Achtkarspelen					- 32	- 32	- 32	- 32
Totaal van dit programma					**- 224**	**- 224**	**- 224**	**- 224**

00.04 Overhead								
00.04.01 Formatie medewerker recordbeheer					-	-	-	-
00.04.02 IBP / Informatieveiligheid					- 3	- 3	- 3	- 3
00.04.03 ICT Diverse noodzakelijke upgrades					- 13	- 13	- 13	- 13
00.04.04 ICT Datagedreven werken					- 25	- 25	- 25	- 25
00.04.05 ICT Informatieveiligheid (technisch)					- 13	- 23	- 43	- 43

00.04.07	Facilitair senior beleidsadviseur					- 46	- 46	- 46	- 46
00.04.08	Noodzakelijke upgrading financieel informatiesysteem naar een nieuw platform in de cloud					- 10	- 10	- 10	- 10
00.04.09	Organiseren en faciliteren van het thuiswerken					- 28	- 28	- 28	- 28
00.04.11	Capaciteitsuitbreiding contractmanagement en contractbeheer					-	-	-	-
00.04.12	Kwantitatieve en kwalitatieve impuls stafdiensten (HR en communicatie)					-	-	-	-
00.04.16	HR: Recruitment					- 20	- 20	- 20	- 20
00.04.17	HR: Vlootschouw in het kader van Strategisch Personeelsplan (SPP)					-	-	-	-
00.04.18	Omzetting van het dashboard (digitalisering) voor Liberaux					-	-	-	-
00.04.19	DIV: Medewerker semi statisch en openbaar archief					- 23	- 23	- 23	- 23
00.04.20	I&A: doorontwikkelingen team en organisatie					-	-	-	-
00.04.21	Samengestelde objectregistratie (SOR)					- 8	- 8	- 8	- 8
Totaal van dit programma						**- 188**	**- 198**	**- 218**	**- 218**

01. Veiligheid									
01.01	Jurist veiligheid					- 27	- 27	- 27	- 27
01.02	Schenken onder de 18 jaar					- 30	-	- 30	-
Totaal van dit programma						**- 57**	**- 27**	**- 57**	**- 27**

02. Verkeer, vervoer en waterstaat									
02.01	Nieuw verkeer- en vervoerbeleid					-	-	-	-
02.13	Civieltechnische medewerker					-	-	-	-
02.14	Aanleggen voetpad korfbalterrein Boelenslaan					-	- 1	- 1	- 1
02.15	Zwerfafval					- 35	- 35	- 35	- 35
Totaal van dit programma						**- 35**	**- 36**	**- 36**	**- 36**

05. Sport, cultuur en recreatie									
05.02	Periodiek opruimen rubberkorrels kunstgrasvelden					- 6	- 6	- 6	- 6
05.05	Bestrijding Jacobskruiskruid					- 13	- 13	- 13	- 13
Totaal van dit programma						**- 19**	**- 19**	**- 19**	**- 19**

06. Sociaal Domein									
06.02	Subsidies visie Sociale Basis					-	-	-	-
06.03	Inkoop Wmo & Participatiewet (Implementatieplan)					-	-	-	-
06.04	Hoofdlijnenakkoord GGZ					-	-	-	-
06.06	Participatiebeleid (uitvoeringsplan)					- 118	- 118	- 118	- 118
Totaal van dit programma						**- 118**	**- 118**	**- 118**	**- 118**
Eindsaldo van de Kadernota						**1.425**	**2.465**	**3.595**	**463**

Toelichting definities en symbolen

Toelichting op het gebruik van icoontjes in de kadernota

Om de onderwerpen in deze kadernota in een duidelijke context te zetten, wordt gebruik gemaakt van een rubricering, te weten

- effect op het begrotingssaldo
- aard van het onderwerp
- status van het onderwerp
- raakvlak(ken) met Tytsjerksteradiel en/of Werkmaatschappij

Labeling van bedragen/ramingen in bestuurlijke notities.

Wanneer in notities sprake is van bedragen of kostenramingen die te maken hebben met voorgenomen nieuwe projecten of nieuw beleid wordt zo'n bedrag standaard voorzien van een label dat de status en de mate van onderbouwing verduidelijkt.

Voor het gebruik van de termen "PM" en "taakstellend" wordt afgesproken dat hieraan de onderstaande omschrijving wordt gekoppeld.

	status C	**status B**	**status A**
fase	verkennende fase	planfase	realisatiefase
trefwoorden	initiatief, verkenning wat, ordergrootte inspanning	uitwerking, plannen, begin progr. van eisen	uitgewerkt plan incl. overleg betrokkenen, definitief progr. van eisen
basis raming	inschatting en kengetallen	elementen en kengetallen	elementen en/of hoeveelheden en kengetallen/prijzen
afwijking in %	mogelijk 50%	mogelijk 15-50%	verwachting < 15%

Het kan ook voorkomen dat er (nog) geen bedragen kunnen worden genoemd of dat er echt nadrukkelijk sprake is van een taakstellend bedrag. Voor deze gevallen gelden onderstaande termen:

PM	• er zijn nog geen concrete plannen (we willen iets gaan doen) • het college is van plan hier tijd en energie in te gaan stoppen • instemming betekent instemmen met het uitvoeren van voorbereidend werk en verkenningen • er wordt wel verwacht dat er (t.z.t.) sprake zal zijn van effecten voor de begroting • er is nog geen sprake van besluitvorming
PM + voetnoot	In een voetnoot kan worden aangegeven of er sprake is van een bijzondere reden voor PM, bijvoorbeeld in geval van een nog onmogelijk te kwalificeren autonome/onontkoombare ontwikkeling

taakstellend	• er wordt vooraf een bedrag vastgesteld voor bepaalde activiteiten of voorzieningen/maatregelen • het bedrag is leidend en maximaal, het ambitieniveau wordt hierop aangepast